

Cohortonderzoek asielzoekers en statushouders

Asiel en integratie

2021

Cohortonderzoek asielzoekers en statushouders

Asiel en integratie

2021

Verklaring van tekens

.	Gegevens ontbreken
*	Voorlopig cijfer
**	Nader voorlopig cijfer
x	Geheim
–	Nihil
–	(Indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	Het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
Niets (blank)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2019–2020	2019 tot en met 2020
2019/2020	Het gemiddelde over de jaren 2019 tot en met 2020
2019/'20	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2019 en eindigend in 2020
2017/'18–2019/'20	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2017/'18 tot en met 2019/'20

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress: Textcetera, Den Haag en CCN Creatie, Den Haag
Ontwerp: Edenspiekermann
Omslagfoto: ANP / Nederlandse Freelancers

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2021.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Samenvatting 5

Executive summary 9

1 Over het onderzoek 13

1.1 Introductie 13

1.2 Dashboard 15

1.3 Methode en begrippen 15

1.4 Dossier Asiel, migratie en integratie 15

1.5 Literatuur 16

2 Asielaanvraag en opvang 17

2.1 Instroom 17

2.2 Nationaliteiten 18

2.3 Nareis 19

2.4 Leeftijd/geslacht 20

2.5 Huishoudenssamenstelling 22

2.6 COA verhuizingen 24

2.7 Verblijfssituatie 25

2.8 Nareis en gezinshereniging 30

2.9 Dashboard 32

3 Statushouders huisvesting en integratie 33

3.1 Verblijfsvergunningen asiel 33

3.2 Nationaliteiten 34

3.3 Nareis 35

3.4 Wachtijd tot vergunning 36

3.5 Vestigingsgemeente 37

3.6 Huishoudenssamenstelling 42

3.7 Onderwijs 43

3.8 Inburgering 46

3.9 Werk 49

3.10 Uitkering 51

3.11 Voornaamste inkomstenbron 52

3.12 Inkomen 55

3.13 Zorggebruik 56

3.14 Jeugdzorg 58

3.15 Geregistreerde verdachten 59

3.16 Dashboard 60

3.17 Literatuur 61

Samenvatting

Het CBS volgt sinds 2017 alle asielzoekers die vanaf 2014 bij COA-opvang zijn ingestroomd en de statushouders die vanaf 2014 een verblijfsvergunning asiel hebben ontvangen, inclusief hun nareizigers en gezinsherenigers. Deze vijfde jaarlijkse rapportage van dit cohortonderzoek geeft inzicht in de instroom van asielzoekers bij het COA en in de samenstelling van de nieuwste groep statushouders. Daarnaast wordt in deze webpublicatie een actueel beeld geschetst van hoe het gaat met de statushouders die sinds 2014 een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen. Er worden cijfers gepresenteerd over het verblijf in COA-opvang, de wachttijd tot het verkrijgen van een verblijfsvergunning, huisvesting, inburgering, huishoudenssamenstelling, gezinshereniging, onderwijs, werk en inkomen, zorggebruik en criminaliteit. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van de ministeries Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Justitie en Veiligheid (JenV), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Actuele ontwikkelingen met betrekking tot nieuwe instroom van asielzoekers bij het COA en de periode van het verblijf in COA-opvanglocaties:

- **Jaarlijkse Instroom COA-opvang in 2020 lager** – Het totale aantal asielzoekers dat in de eerste helft van 2020 werd opgevangen is veel lager dan het aantal in de eerste helft van 2019. Ten opzichte van 2018 kwamen er in 2019 ongeveer net zoveel asielzoekers binnen bij COA.
- **Meer asielzoekers uit veilige landen** – Vooral sinds 2018 zien we meer instroom vanuit veilige landen zoals Marokko en Algerije. In 2018, 2019 en 2020 was met name het aandeel asielzoekers afkomstig uit Turkije opvallend groot.
- **Aandeel nareizigers loopt verder terug** – Nareis komt vooral voor onder Syriërs en Eritreeërs. Van de ingestroomde Eritrese asielzoekers in 2020 betreft 53 procent een nareiziger. Onder met name Syrische asielzoekers is het aandeel (en ook het absolute aantal) nareizigers sinds 2017 behoorlijk gedaald.
- **Aandeel jonge mannen relatief groot** – Nog altijd is ruim driekwart van alle asielzoekers jonger dan 35 jaar op het moment van aankomst in Nederland. Opvallend is dat het aandeel mannen in 2019 en de eerste helft van 2020, met 65 procent is gestegen richting het niveau van 2014. Het gaat, net als in de eerste jaren, vooral om jonge mannen.
- **Opnieuw veel jonge mannen uit Syrië** – Het aandeel (jonge) mannen onder de Syrische asielzoekers is gestegen tot 68 procent in de eerste helft van 2020. Dit beeld lijkt op het beeld van het allereerste cohort uit 2014. Vooral in 2016 en 2017 is het aandeel vrouwen en ook het aandeel jonge kinderen wat hoger dan in de voorgaande en de meest recente jaren. Dit komt vooral doordat het aantal nareizigers onder Syriërs in 2016 en 2017 relatief hoog is ten opzichte van de andere jaren.
- **Meer alleenstaande mannen uit Syrië, meer kinderen uit Eritrea** – In 2020 reisde 42 procent van alle asielzoekers in gezinsverband naar Nederland. In 2017 was dit aandeel 60 procent. Tussen 2017 en 2020 nam het aandeel alleenstaande mannen onder Syriërs weer toe. Onder Eritreeërs nam juist het aandeel kinderen toe.
- **Minder verhuizingen tijdens eerste 6 maanden in COA-opvang** – Asielzoekers die in de periode 2015–2016 bij het COA zijn binnengekomen verhuisden in de eerste 6 maanden gemiddeld ruim één keer naar een andere opvanglocatie. Sindsdien is het aantal verhuizingen in het eerste half jaar steeds iets verder afgenomen.

- **Dalende aandelen met vergunning na 12 maanden** – Voor alle nationaliteiten gezamenlijk is het aandeel asielzoekers van cohort 2018 dat na 12 maanden een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd heeft gekregen gedaald ten opzichte van een cohort eerder. Voor instroomcohort 2018 en voor de verschillende nationaliteiten¹⁾ variëren de cijfers sterk: dit cijfer ligt tussen de 20 en 93 procent. Alleen asielzoekers uit Afghanistan laten een stijging zien van het aandeel met verblijfsvergunning voor cohort 2018 ten opzichte van een cohort eerder.
- **Na vijf-en-een-half jaar nog 370 asielzoekers zonder vergunning in COA-opvang** – Dit betekent niet dat de IND de aanvraag nog in behandeling heeft voor al deze mensen. Na een afwijzing blijven sommigen in de opvang in afwachting van vertrek, of in afwachting van een uitspraak op beroep. Ook kunnen mensen na een afwijzing opnieuw een asielaanvraag indienen (tweede of volgende aanvraag), bijvoorbeeld wanneer er iets is veranderd in hun situatie, of omdat er nieuwe informatie is over het land van herkomst.
- **Eritreeërs ingestroomd in 2016 en 2017 gemiddeld korter in opvang door meer nareis** – Voor de Eritreeërs die zijn ingestroomd in 2016 en 2017 is de situatie verbeterd: van deze groep had 80 procent na 12 maanden een eigen woonruimte. Dit komt doordat een aanzienlijk deel van de asielzoekers in de meest recente jaren nareiziger was. In 2018 is het aandeel nareizigers afgenomen en daarmee daalden ook de aandelen met een eigen woonruimte binnen een jaar.
- **Afghanen recent minder vaak terugkeer/vertrek** – Voor Afghanen geldt dat, ten opzichte van bijvoorbeeld Syriërs en Eritreeërs, relatief vaak de asielaanvraag wordt afgewezen. Een relatief groot aandeel van de Afghaanse asielzoekers uit vooral cohorten 2016 en 2017 is na 12 maanden weer vertrokken. Voor cohort 2018 is dit aandeel teruggelopen.
- **Minder nareis onder recente cohorten** – Vergunningen voor nareizigers (mvv's) moeten door de referent binnen drie maanden na het ontvangen van de verblijfsvergunning worden aangevraagd. De mvv's zijn vervolgens 90 dagen geldig. Binnen die termijn moet de nareis plaatsvinden. Vooral asielzoekers uit cohorten 2014 en 2015 maakten relatief vaak gebruik van de nareisregeling.

Actuele ontwikkelingen met betrekking tot huisvesting en integratie van statushouders en hun nareizigers en gezinsherenigers:

- **Aantal verleende vergunningen daalt verder** – Sinds 2017 is het aantal verleende verblijfsvergunningen gedaald. Ook nareizigers van statushouders ontvangen een (afgeleide) asielvergunning en behoren net als gezinsherenigers in dit onderzoek tot de statushouders.
- **Top vijf nationaliteiten²⁾ verandert, top twee constant** – In alle jaren staan de Syrische en de Eritrese nationaliteiten op de plaatsen één en twee. In 2019 en de eerste helft van 2020 zien we de Turkse en Jemenitische nationaliteit in de top 5 verschijnen.
- **Minder nareizigers onder met name Syrische statushouders** – In 2014 wordt 27 procent van de verblijfsvergunningen aan een nareiziger verleend. In 2017 is dat aandeel toegenomen tot 49 procent, daarna is het gedaald naar 17 procent in de eerste helft van 2020. Vooral onder Syriërs is het aandeel verleende vergunningen aan nareizigers na een aanvankelijke toename (van 32 procent in 2014 naar 58 procent in 2017), nu weer sterk teruggelopen (naar 18 procent in de eerste helft van 2020).

¹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

²⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

- **Gemiddelde wachttijd Eritreeërs laagst door komst van nareizigers** – Syriërs en Eritreeërs krijgen relatief snel een verblijfsvergunning. Nareizigers brengen de gemiddelde wachttijd omlaag. Onder het meest recente cohort zijn er vooral onder Eritreeërs relatief veel nareizigers.
- **Weinig regionale verschillen** – Er is weinig verschil in spreiding van statushouders over Nederland tussen de diverse nationaliteiten en vergunningscohorten. Ook vier jaar na het verlaten van de COA-opvang wonen de statushouders nog steeds verspreid over Nederland.
- **Statushouders wonen steeds een beetje stedelijker** – Wel zijn statushouders naarmate zij langer in Nederland verblijven steeds iets stedelijker gaan wonen. Van het vergunningscohort 2014 woonde na 2 maanden 53 procent in sterk of zeer sterk stedelijk gebied, na vijf jaar is dat 58 procent.
- **Steeds meer statushouders volgen onderwijs** – Van de opeenvolgende cohorten met mensen die een verblijfsvergunning asiel ontvingen volgt een steeds groter aandeel onderwijs (49 procent in 2020 voor cohort 2017). Ook niet-leerplichtige jongeren vanaf 18 jaar oud volgen vaker onderwijs naarmate ze langer in Nederland zijn.
- **Toename mbo gestopt** – Statushouders die het voortgezet onderwijs verlaten, stromen met name door naar het middelbaar beroepsonderwijs. In oktober 2020 volgde 51 procent van het totaal aantal onderwijsvolgende statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen een mbo-opleiding. Dit is iets minder dan in oktober een jaar eerder.
- **Steeds hoger mbo-niveau** – Van de statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en een mbo-opleiding volgden, volgde aanvankelijk het grootste deel een opleiding op niveau 1. Sinds 2018 is het deel dat een niveau 2 opleiding volgt groter dan het deel dat een niveau 1 opleiding volgt. Voor cohort 2015 geldt hetzelfde maar dan vanaf 2019.
- **95 procent van de inburgeringsplichtigen cohort 2014 heeft voldaan aan de inburgeringsplicht** – Wanneer alleen wordt gekeken naar inburgeringsplichtigen, dan heeft 67 procent van het vergunningscohort 2014 in oktober 2020 het inburgerings-examen behaald (of een vrijstelling gekregen). 28 procent heeft een ontheffing gekregen. 3 procent heeft het examen nog niet gehaald, maar heeft nog wel tijd om dat alsnog te doen. 2 procent heeft het examen nog niet gehaald en heeft daarmee de inburgeringstermijn overschreden.
- **Taalniveau vooral A2** – Bij het volgen van een inburgeringscursus leren statushouders Nederlands begrijpen, spreken en schrijven op tenminste taalniveau A2. Met dit taalniveau kunnen mensen zich in het dagelijkse leven redden. Statushouders kunnen ook op een hoger taalniveau inburgeren, wanneer zij bijvoorbeeld na hun inburgering willen studeren of werken. 86 procent van de mensen uit het vergunningscohort 2014 die het inburgeringsexamen haalden deed dat op A2 niveau.
- **Stijging aandeel werkenden stagneert** – Voor vergunningscohort 2014 zien we dat na vijf-en-een-half jaar 41 procent van alle 18- tot 65 jarige statushouders een baan heeft. Niet alleen stijgt de arbeidsdeelname van deze statushouders gestaag; we zien ook dat de verschillen in arbeidsdeelname tussen de nationaliteiten kleiner worden. De meeste werkende statushouders werken in deeltijd (73 procent) en met een tijdelijk contract (84 procent). In de meest recente maanden stagneert de stijging van het aandeel werkenden. Dit is vermoedelijk een effect van de coronacrisis waarin mensen met een tijdelijk contract (en werkzaam in horeca en uitzendbranche) relatief hard worden geraakt.

- **Aandeel bijstandsgerechtigden daalt verder** – Anderhalf jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning, ontvangt 90 procent van de 18- tot 65 jarigen die in 2014 een vergunning hebben gekregen, een bijstandsuitkering. Vier jaar later – vijf-en-een-half jaar na het verkrijgen van een vergunning – is dit percentage gedaald naar 42 procent en zijn ook de verschillen tussen nationaliteiten³⁾ afgenomen.
- **Nog altijd weinig inkomensverschillen** – Dit komt doordat een aanzienlijk deel van de statushouders een bijstandsuitkering ontvangt en dat zijn vaste bedragen, afhankelijk van de gezinssituatie.
- **Zorggebruik neemt niet verder toe** – Van alle statushouders (18+) die in 2014 een vergunning hebben ontvangen en eind 2015 niet meer in een COA-opvang verblijven, heeft 81 procent kosten gemaakt voor de huisarts. Van hen heeft 77 procent ook daadwerkelijk een consult gehad en 23 procent heeft alleen inschrijvingskosten gemaakt. Eén jaar later (in 2017) heeft bijna 95 procent van de statushouders uit cohort 2014 kosten gemaakt voor de huisarts. Dit wil zeggen dat zij ingeschreven waren bij een huisarts. In 2017 en 2018 is het zorggebruik onder statushouders uit cohort 2014 vrijwel gelijk gebleven. Het zorggebruik onder Eritrese statushouders steeg het sterkst: in 2015 maakte 67 procent kosten voor de huisarts, in 2018 was dat 95 procent.
- **Aandeel jongeren met jeugdzorg stabiliseert** – Van alle jongeren (tot en met 21 jaar) die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer bij een opvanglocatie van het COA verblijven maakte ongeveer 3,5 procent in 2016 gebruik van een vorm van jeugdzorg. 2 jaar later is dat percentage gestegen tot 6 procent. In 2019 is het aandeel met opnieuw 6 procent stabiel gebleven. Het gaat hier om zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders (jeugdhulp), om het onder voogdij plaatsen van alleenstaande minderjarige statushouders (jeugdbescherming), en om jeugdreclassering.
- **Weinig ontwikkeling in aandeel geregistreerde verdachten** – Mannelijke statushouders worden in verhouding (nog steeds) vaker verdacht van een misdrijf dan mannen met een Nederlandse of westerse migratieachtergrond, maar minder vaak dan mannen met een niet-westerse migratieachtergrond.

³⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

Executive summary

As of 2017, Statistics Netherlands (CBS) follows all asylum seekers who have entered reception centres of the Central Agency for the Reception of Asylum seekers (COA) and status holders since 2014, including family reunification applicants and their following family members. The fifth edition of the annual report on this cohort study sheds light on the influx of asylum seekers at COA shelters, as well as on the composition of the newest group of status holders. Furthermore, this web publication provides an up-to-date account of how the status holders have fared who have obtained an asylum residence permit since 2014. Figures presented here include the inflow and outflow at COA shelters, the waiting period for an asylum residence permit, housing, civic integration, household composition, family reunification, education, work and income, healthcare utilisation and crime. This study has been commissioned by the Dutch Ministries of Social Affairs and Employment, Justice and Security, Education, Culture and Science, and Health, Welfare and Sport.

Described below are recent developments in the new inflow of asylum seekers and the duration of stay at COA reception centres:

- **Annual inflow at COA shelters lower in 2020** – Total intake of asylum seekers over the first half of 2020 was much lower than in the first six months of 2019. Relative to 2018, the intake was roughly unchanged in 2019.
- **More asylum seekers from safe countries** – Since 2018, there has been a rising influx from safe countries, particularly from Morocco and Algeria. In 2018, 2019 and 2020, the influx from Turkey in particular was strikingly large.
- **Share of following family members decreasing further** – Asylum applicants from Syria and Eritrea relatively often have following family members. Of the incoming Eritrean asylum seekers in 2020, a share of 53 percent were following family members. The share of following family members from Syria (including absolute number) has declined considerably since 2017.
- **Relatively high share are young men** – To date, over three-quarters of all asylum seekers are under the age of 35 at their time of arrival in the Netherlands. A noteworthy trend in the period January 2019 – July 2020 was that the male share increased to 65 percent, approaching the level of 2014. These are predominantly young men, just as in the initial period.
- **Again many young men from Syria** – Among Syrian asylum applicants, the share of (young) men increased to 68 percent in the first six months of 2020. This picture is similar to that of the very first cohort from 2014. In 2016 and 2017 in particular, the shares of women and young children were slightly higher than in the preceding and the later years. This is largely due to the relatively high influx of family members from Syria in those two years.
- **More single Syrian men, more Eritrean children** – In 2020, 42 percent of all asylum seekers travelled to the Netherlands as a family. In 2017, this share stood at 60 percent. Over the years 2017–2020, Syrian asylum seekers again included a rising share of single men. By contrast, the group of Eritreans included more and more minors.
- **Fewer relocations in first six months of stay at COA shelter** – Asylum seekers who entered COA shelters in the period 2015–2016 moved to a different reception centre slightly more than once on average during the first six months of their stay. Since then, the number of relocations during the initial 6-month period has declined gradually.

- **Declining share receiving residence permit within 12 months** – In the 2018 cohort, for all nationalities combined, the share that obtained a temporary asylum residence permit within 12 months was lower than in the previous cohort. The cohort that arrived in 2018 and the different nationalities¹⁾ within this cohort show a wide variety, with shares ranging from 20 to 93 percent. Only asylum seekers from Afghanistan arriving in 2018 were more likely to obtain a temporary residence permit relative to previous cohorts.
- **After 5.5 years, 370 asylum seekers still staying at a COA shelter without a permit** – This does not mean the Immigration and Naturalisation Service (IND) is currently still processing the applications of all these persons. Some remain in a reception centre after being rejected to await their departure, others pending a court ruling after an appeal. Furthermore, following a rejection, applicants may file another (second or subsequent) asylum application; for instance, when their situation has changed or because new information has become available about their country of origin.
- **Eritreans who arrived in 2016–2017 remain at shelter more briefly due to more family members** – The situation improved for those Eritreans who entered the Netherlands in 2016 and 2017: of this group, 80 percent had been provided housing within 12 months. This can be explained by the fact that a significant share of the arrivals in recent years have been following family members. The share of following family members fell in 2018, and with it the share obtaining housing within 12 months.
- **Afghans recently departing/returning less often** – Compared to, for example, Syrians and Eritreans, asylum applications by Afghan nationals have been rejected relatively often. A relatively large share of the Afghan asylum seekers from the 2016 and 2017 cohorts in particular have departed within 12 months. This share was lower among the 2018 cohort.
- **Hardly any following family members among recent cohorts** – Provisional residence permits for following family members (MVs) are only issued if the application is filed by the permit holder within three months from obtaining the asylum residence permit. These MVs are valid for 90 days only. Any following family members must enter the Netherlands within that time limit. Especially asylum seekers from the 2014 and 2015 cohorts made use of this system relatively often.

Described below are recent developments in the housing and civic integration of status holders and their following family members, as well as family reunification applicants:

- **Number of granted permits declining further** – The number of granted residence permits has declined since 2017. In this study, status holders also include the following family members who have obtained a (derived) asylum residence permit.
- **Top 5 nationalities²⁾ has changed, top 2 unchanged** – Each year, Syrians and Eritreans constitute the largest and second largest share of status holders, respectively. In 2019 and the first half of 2020, the top 5 further included the Turkish and Yemeni nationalities.
- **Fewer following family members among Syrian permit holders in particular** – In 2014, 27 percent of the asylum resident permits was issued to a following relative. This share rose to 49 percent in 2017, but declined to 17 percent in the first half of 2020. Among Syrians in particular, the share of permits that were granted to following family members initially went up (from 32 in 2014 to 58 percent in 2017). but fell sharply again afterwards (to 18 percent in the first half of 2020).

1) The nationality is derived from the country of birth, country of origin, or the original nationality in cases where this nationality is unknown or has changed to Dutch nationality in the meantime.

2) The nationality is derived from the country of birth, country of origin, or the original nationality in cases where this nationality is unknown or has changed to Dutch nationality in the meantime.

- **Average waiting time shortest for Eritreans due to family reunification** – Syrian and Eritrean family members obtain a residence permit relatively quickly. The family reunification procedure results in a shorter average waiting time. Relatively many family members are included in the most recent cohort, particularly among Eritreans.
- **Few regional differences** – The geographical spread of status holders across the Netherlands shows few differences in terms of nationality and permit cohort. Even four years after leaving the COA reception centres, status holders are still living spread across the country.
- **Status holders increasingly found in urban areas** – In the 2014 cohort, 53 percent were living in strongly or very strongly urbanised areas after two months; this share had increased to 58 percent after five years.
- **Education enrolment increasing** – A rising share of status holders in successive cohorts are enrolled in education (e.g. last year, 49 percent of the 2017 cohort). Even young people aged 18 and over, for whom education is not compulsory, are progressively likely to enrol in education as their duration of stay becomes longer.
- **Enrolment in MBO no longer increasing** – Most status holders who complete secondary education then move on to senior secondary vocational education (MBO). As of October 2020, 51 percent of all status holders who obtained an asylum residence permit in 2014 and following education were enrolled at MBO level. This is a slightly lower share than one year previously.
- **Progressively higher MBO level enrolment** – Of the status holders who received a residence permit in 2014 and who subsequently enrolled in MBO, the majority were initially taking Level 1. Since 2018, the share following Level 2 education has exceeded the share following Level 1 education. The same applies to the 2015 cohort as of 2019.
- **95 percent of civic integration candidates from the 2014 cohort have fulfilled the requirement** – When merely taking into account those in the 2014 cohort with a civic integration requirement, 67 percent had passed the civic integration exam (or received dispensation) by October 2020. A share of 28 percent received dispensation; 3 percent have not yet passed the exam, but have been given time to do so; 2 percent have not passed the exam yet and have consequently exceeded the maximum time frame for civic integration.
- **Language level mostly A2** – Civic integration candidates learn how to read, write and speak the Dutch language to at least A2 level. This is the most basic language level necessary to get by in daily life. Status holders are also able to pursue language training at a higher level, for example when they are planning to enrol in education or find a job after their civic integration. 86 percent of those from the 2014 cohort who received a residence permit and who passed the civic integration exam did so at A2 level.
- **Share of status holders in work no longer rising** – In the 2014 permit cohort, 41 percent of all status holders aged 18 to 64 years are working 5.5 years later. Not only do we see a steadily rising labour participation rate, but the gaps in labour participation among the nationalities have also become narrower. The majority of status holders in employment are part-time workers (73 percent), while 84 percent are under a temporary contract. The rise in the share of employed status holders has stagnated in recent months. This is likely due to the effect of the coronavirus crisis, which has had a relatively great impact on those with temporary contracts (for example working in accommodation and food services or for temporary employment agencies).
- **Share of social assistance recipients further down** – 90 percent of all 18 to 64-year-olds who received an asylum residence permit in 2014 are on a social assistance benefit after 18 months. Four years on, 5.5 years after obtaining their permit, this share is down to 42 percent, with smaller differences between the various nationalities.

- **Still few income differences** – A significant share of status holders live on social assistance benefits, which are fixed amounts determined by their family situation.
- **Healthcare use not further up** – Of all adult status holders (18+) who obtained a permit in 2014 and were no longer staying at a COA shelter by the end of 2015, 81 percent had healthcare costs related to GP visits. 77 percent of them actually consulted a GP while 23 percent only had costs related to registration with a GP. One year later (in 2017), nearly 95 percent of the status holders from the 2014 cohort had had GP-related healthcare costs (were therefore registered with a GP). From 2017 to 2018 inclusive, healthcare use among status holders from the 2014 cohort remained virtually the same. Healthcare use among Eritrean status holders saw the strongest increase: whereas in 2015, 67 percent had GP-related healthcare costs, by 2018 this was 95 percent.
- **Share of young people receiving youth care stable** – Of all young people (up to 22 years) who obtained an asylum residence permit in 2014 or 2015 and were no staying at a COA reception centre, approximately 3.5 percent were using some form of youth care in 2016. Two years later, this share was 6 percent. The share remained stable (6 percent) in 2019. Youth care includes care provided to young people and their parents in case of psychological, psychosocial or behavioural problems, a mental handicap, or parenting problems (for example youth assistance); placing orphaned minor status holders under custody (youth protection), and youth probation.
- **Little change in share of registered crime suspects** – Male status holders are (still) relatively more often criminal suspects than men with a Dutch or a western migration background, but less often compared to men with a non-western migration background.

1 Over het onderzoek

1.1 Introductie

De ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Justitie en Veiligheid (JenV), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gevraagd om in kaart te brengen hoe het de asielmigranten die vanaf 2014 in Nederland zijn aangekomen, vergaat op terreinen als de asielprocedure, arbeidsmarkt, sociale zekerheid, onderwijs, gezondheidszorg en criminaliteit.

In juni 2017 zijn van dit onderzoek de eerste resultaten gepubliceerd over de positie van asielzoekers in de periode 2014 – medio 2016. Die periode stond voor veel asielzoekers in het teken van het verkrijgen van een verblijfsvergunning, het betrekken van een nieuwe woning, gezinshereniging en de start van de inburgeringsperiode. In april 2018 publiceerde het CBS een eerste update waarin data van juli 2016 tot en met juni 2017 zijn toegevoegd en in april 2019 verscheen een tweede update waarin data met nog een extra jaar is toegevoegd. In april 2020 verscheen een derde update.

Inmiddels heeft het CBS de vierde update uitgevoerd; we weten nu ook hoeveel asielzoekers in de periode van juli 2019 tot en met juni 2020 naar Nederland zijn gekomen. Ook is er nu weer een actueel beeld van hoe het gaat met de migranten die sinds 2014 in Nederland een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen. Net als in de vorige editie wordt ook in dit rapport aandacht besteed aan integratie op het gebied van arbeidsmarkt, inburgering, onderwijs, sociale zekerheid, zorggebruik, inkomen, criminaliteit, de inburgering van statushouders.

Uit eerder onderzoek (Engbersen e.a., 2015, Maliepaard e.a., 2017, Ooijevaar e.a., 2016, De Mooij e.a., 2018) blijkt dat er verschillen zijn in bijvoorbeeld onderwijsprestatie en arbeidsmarktparticipatie tussen asielmigranten met verschillende landen van herkomst. Daarom onderscheiden we, net als in de drie voorgaande publicaties, ook in deze publicatie vijf nationaliteiten¹⁾: Syrië, Eritrea, Irak, Afghanistan en Iran. In 2015 waren dit de nationaliteiten met de grootste aantallen ingestroomde asielzoekers. In 2018 waren dit de vijf groepen met de grootste aantallen verleende verblijfsvergunningen. Nu staan deze nationaliteiten nog steeds in de top 10 van zowel asielverzoeken als verblijfsvergunningen. Asielzoekers en statushouders met andere nationaliteiten worden in deze publicatie gegroepeerd in de groep 'Overig'.

Het CBS zal dit onderzoek in ieder geval tot en met 2025 jaarlijks uitvoeren, waardoor we de asielzoekers die sinds 2014 Nederland instromen en in Nederland een verblijfsvergunning krijgen, over een steeds langere periode kunnen volgen. Dit vergroot de meerwaarde van dit unieke onderzoek: er wordt immers steeds meer bekend over hoe deze groep asielzoekers in Nederland participeert. Dit betekent bijvoorbeeld ook dat achterstanden in integratie eerder dan voorheen kunnen wordenesignaleerd.

Deze cohortstudie op basis van registerinformatie maakt deel uit van een breder onderzoeksprogramma, waarin ook kennispartners SCP, WODC en RIVM participeren (Dagevos e.a., 2018, Miltenburg e.a., 2019, Dagevos e.a., 2020, Huijnk e.a., 2021).

¹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

Populaties

In dit onderzoek worden twee (deels overlappende) groepen beschreven: asielzoekers in COA-opvang en statushouders.

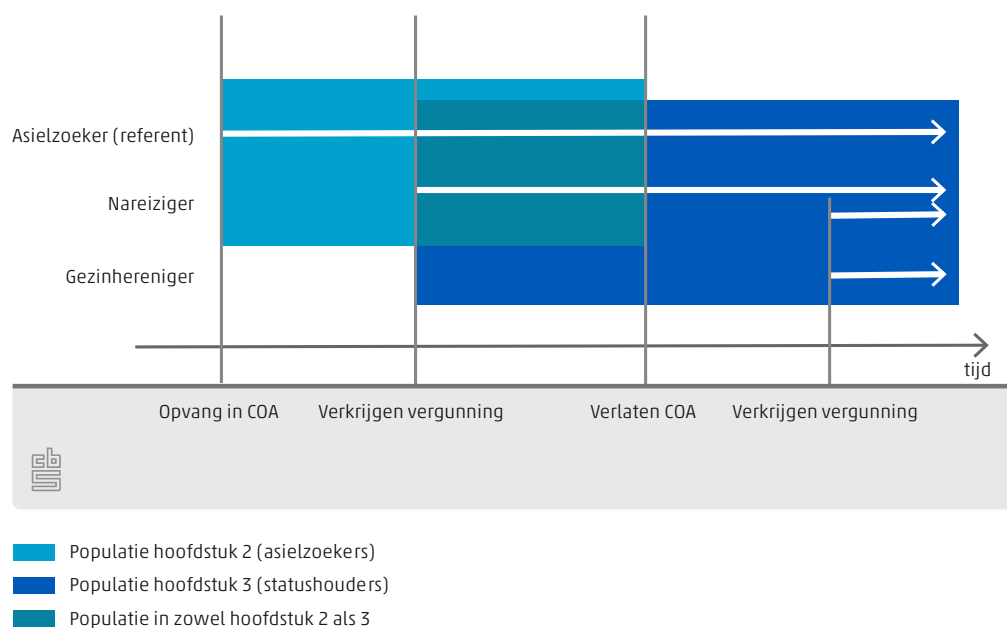
Onder asielzoekers in COA-opvang valt in dit onderzoek iedereen die wordt opgevangen door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Hiertoe behoren zowel mensen die een lopende asielaanvraag hebben, als mensen die al een asielvergunning hebben ontvangen, maar nog wel wonen in een opvanglocatie van het COA. Deze laatste groep is formeel geen asielzoeker meer: het asielverzoek is toegewezen. Zolang zij nog bij het COA verblijven, behoren ze in dit onderzoek echter wel tot de groep asielzoekers. Indien nareizende familieleden worden opgevangen door het COA, worden zij in dit onderzoek ook tot de asielzoekers gerekend. Ook mensen die na een afwijzing in afwachting van vertrek of in afwachting van een uitspraak op beroep of herhaalde aanvraag verblijven in een COA-opvanglocatie behoren tot deze populatie.

Tot de statushouders rekenen we alle personen die een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde of onbepaalde tijd hebben ontvangen van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). In andere publicaties wordt ook wel de term vergunninghouder gebruikt. Ook nareizigers van statushouders ontvangen een (afgeleide) asielvergunning en behoren in dit onderzoek tot de statushouders. Nareizigers zijn gezinsleden van de statushouders aan wie onder speciale voorwaarden een machtiging voorlopig verblijf (mvv) wordt verleend. Wanneer een mvv wordt verstrekt, krijgen deze gezinsleden na binnenkomst in Nederland een afgeleide asielvergunning.

Daarnaast worden in dit onderzoek ook de familieleden van statushouders asiel meegenomen die via reguliere gezinshereniging naar Nederland komen. Deze familieleden worden in dit onderzoek meegeteld in het cohort statushouders, hoewel ze feitelijk geen asielvergunning hebben.

In het eerste deel van deze rapportage wordt de eerste fase na aankomst van asielzoekers in Nederland besproken. Dit is de periode waarin mensen door het COA worden opgevangen. In het bijzonder wordt ingegaan op de omvang en samenstelling van de populatie, de asielprocedure en gezinshereniging. De populatie bestaat in dit deel uit alle asielzoekers en nareizigers die in de asielopvang verblijven, al dan niet met een verblijfsvergunning. Het tweede deel van de rapportage gaat over personen die een verblijfsvergunning asiel hebben ontvangen. Hier wordt aandacht besteed aan hoe het de statushouders vergaat op het vlak van huisvesting, onderwijs, inburgering, arbeidsmarkt, sociale zekerheid, zorggebruik en criminaliteit. De populatie van dit deel bestaat uit alle asielzoekers en nareizigers met een verblijfsvergunning, en de gezinsherenigers die horen bij deze statushouders. Onderstaande figuur geeft een schematisch overzicht van de populaties in hoofdstuk 2 en 3.

1.1.1 Overzicht populaties in hoofdstuk 2 en 3

1.2 Dashboard

Naast deze rapportage is er een [interactief dashboard](#), met daarin nog meer cijfers over de opvang van asielzoekers en de integratie van statushouders. In dit dashboard kunt u zelf kiezen over welke onderwerpen en voor welke nationaliteiten²⁾ u cijfers (visueel) gepresenteerd wilt zien.

1.3 Methode en begrippen

Meer details over de methode, begrippen en afkortingen zijn te vinden in het Dashboard op de laatste pagina ([Toelichting](#)), in het [rapport van 2018](#) of in het [rapport van 2017](#).

1.4 Dossier Asiel, migratie en integratie

Meer informatie over asiel, migratie en integratie kunt u vinden in [het dossier](#). In dit dossier staan alle recente cijfers en verdiepende artikelen over migratie, asielzoekers en de integratie van mensen met een migratieachtergrond.

²⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

1.5 Literatuur

Dagevos, J., Miltenburg, E., Mooij, M. de, Schans, D., Uiters, E. & Wijga, A. (2020). Syrische statushouders op weg in Nederland: de ontwikkeling van hun positie en leefsituatie. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Dagevos, J., Huijnk, W., Maliepaard, M. & Miltenburg, E. (2018) Syriërs in Nederland. Een studie over de eerste jaren van hun leven in Nederland. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Engbersen, G., Dagevos, J., Jennissen, R., Bakker, L., Leerkens, A., Klaver, J. & Odé, A. (2015). Geen tijd te verliezen: Van opvang naar integratie van asielmigranten. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Huijnk, W., Dagevos, J., Djundeva, M., Schans, D., Uiters, E., Ruijsbroek, A. & Mooij, M. de (2021) Met beleid van start. Over de rol van beleid voor ontwikkelingen in de positie en leefsituatie van Syrische statushouders. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Maliepaard, M., Witkamp, B. & Jennissen, R. (2017). Een kwestie van tijd? De integratie van asielmigranten: een cohortonderzoek (CAHIER, 2017-3). Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

Miltenburg, E., Dagevos, J. & Huijnk, W. (2019). Opnieuw beginnen. Achtergronden van positieverschillen tussen Syrische statushouders. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Mooij, M. de, Dieleman D. & Regt, S. de (2020). Jaarrapport Integratie 2020. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Mooij, M. de, Bloemendal, C. & Dieleman, D. (2018). Jaarrapport Integratie 2018. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Ooijevaar, J. & Bloemendal, C. (2016). Jaarrapport Integratie 2016. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

2 Asielaanvraag en opvang

In dit hoofdstuk wordt de instroom van asielzoekers in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2020 besproken. Achtereenvolgens komen de omvang en de samenstelling van de groep, het verkrijgen van een verblijfsvergunning en gezinshereniging aan de orde.

2.1 Instroom

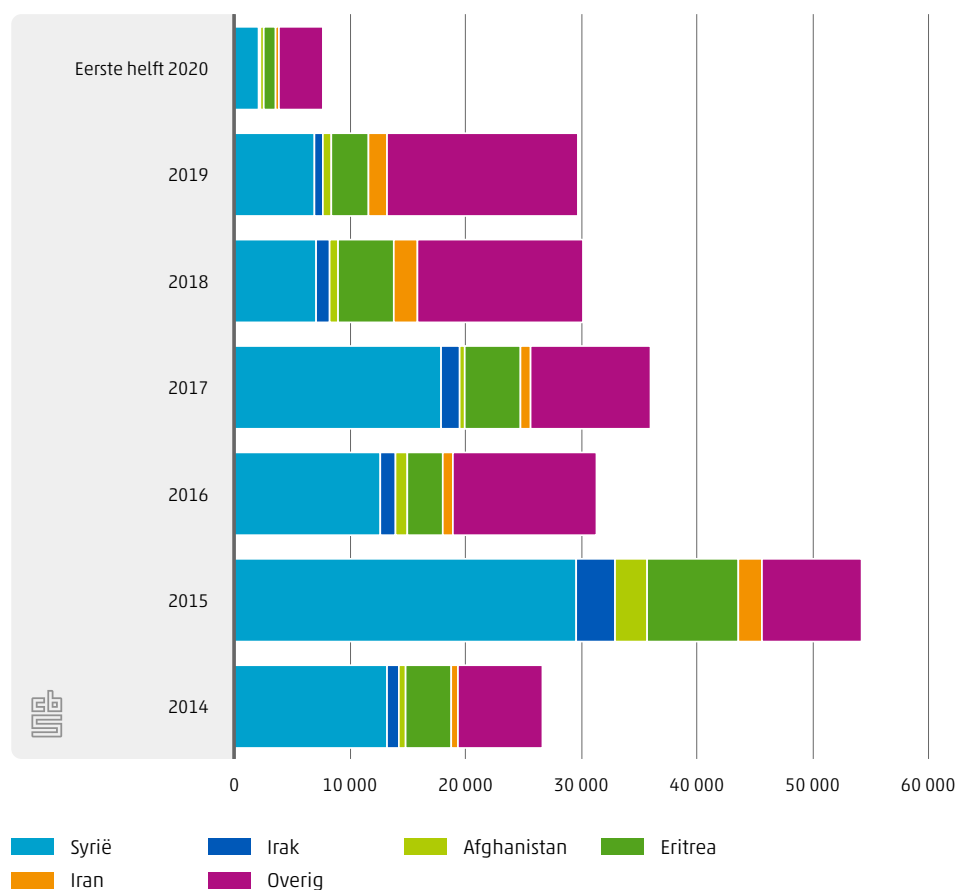
Jaarlijkse instroom COA-opvang in 2020 lager

Ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder zijn er in de eerste helft van 2020 ruim 6 duizend minder asielzoekers in het COA ingestroomd. Ook nareizende familieleden die zijn ingestroomd via COA-opvang worden meegeteld. In 2014 zijn er 27 duizend asielzoekers via COA-opvanglocaties naar Nederland gekomen, in 2015 54 duizend, in 2016 31 duizend, in 2017 36 duizend, in 2018 30 duizend, in 2019 eveneens 30 duizend en in de eerste helft van 2020 8 duizend. De afname in de eerste helft van 2020 is een gevolg van COVID-19. Zo werden in tal van herkomstlanden en ook in Nederland grensmaatregelen ingevoerd, maar ook konden asielgehoren en rechterlijke uitspraken niet plaatsvinden en werden asielzoekers in noodopvang geplaatst in plaats van in de COA-opvang. In Ter Apel heeft de identificatie en registratie tijdelijk stilgelegen en konden asielaanvragen niet worden ingediend. Vanaf eind april 2020 werden voor veel tijdelijke maatregelen langzaam aan weer versoepelingen doorgevoerd.^{1) 2)}

1) https://ind.nl/Documents/Openbare_SamVat_Migratieradar_2020_T1_.pdf

2) https://ind.nl/Documents/Migratieradar_T2_2020.pdf

2.1.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2020

2.2 Nationaliteiten

Meer asielzoekers uit veilige landen

In alle jaren zijn Syriërs veruit de grootste groep onder asielzoekers die instroomden bij de asielopvang van het COA. De figuur laat zien dat in 2014 en 2015 ongeveer de helft van de ingestroomde asielzoekers de Syrische nationaliteit³⁾ heeft. In 2018 en 2019 is het aandeel Syrische asielzoekers gedaald naar een kwart en in de eerste helft van 2020 steeg het aandeel weer iets naar 28 procent. De op één na grootste groep in die jaren betreft die met de Eritrese nationaliteit. Vooral in de recentere jaren zien we meer instroom vanuit veilige landen^{4) 5)} zoals Marokko en Algerije. In 2019 is de toename van asielverzoeken van Nigerianen opvallend. Ook het aantal Turken dat asiel aanvraagt in Nederland is vooral in 2018⁶⁾ en 2019 sterk toegenomen. De redenen waarom asielverzoeken toenemen, variëren per land. Dit kan te maken hebben met zaken als een verslechterde

3) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

4) <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/lijst-van-veilige-landen-van-herkomst>

5) <https://ind.nl/nieuws/paginas/aantal-asielzoekers-uit-veilige-landen-in-de-lift.aspx>

6) <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/07/meer-asielzoekers-in-2018-minder-nareizigers>

veiligheidssituatie (Nigeria), onzekere politieke situaties in combinatie met een slechte economische situatie (Algerije) of veranderingen in de dienstplicht (Marokko).⁷⁾ In Turkije lopen aanhangers van de islamitische geestelijke Fethulla Gülen net als critici van de regering, een grote kans om vervolgd te worden door de Turkse overheid.⁸⁾ Door COVID-19 is de neergang van de economie in veel herkomstlanden nog groter geworden.^{9) 10)}

2.2.1 Top vijf van nationaliteiten van ingestroomde asielzoekers in COA-opvang, 2014 tot en met eerste helft 2020

	2014		2015		2016		2017		2018		2019		eerste helft 2020	
1	Syrië	13 250	Syrië	29 700	Syrië	12 760	Syrië	17 960	Syrië	7 225	Syrië	6 980	Syrië	2 185
2	Eritrea	3 940	Eritrea	7 880	Eritrea	2 980	Eritrea	4 800	Eritrea	4 730	Eritrea	3 260	Eritrea	1 075
3	Somalië	1 265	Irak	3 345	Albanië	1 650	Irak	1 530	Iran	2 035	Nigeria	2 210	Turkije	355
4	Irak	1 060	Afghanistan	2 670	Marokko	1 260	Marokko	940	Turkije	1 360	Iran	1 650	Algerije	340
5	Afghanistan	605	Iran	2 030	Joegoslavië	1 235	Iran	865	Algerije	1 240	Turkije	1 325	Nigeria	305

Bron: CBS.

2.3 Nareis

Aandeel nareizigers loopt verder terug

Sinds 2014 zijn er bijna 49 duizend nareizigers naar Nederland gekomen. De figuur laat zien dat het grootste deel bestaat uit instroom van nareizigers van Eritreeërs en Syriërs. Van de ingestroomde Eritrese asielzoekers in 2019 betreft 56 procent een nareiziger.

Van alle ingestroomde asielzoekers was aanvankelijk een steeds groter aandeel nareiziger.

Van alle instromers in 2014 gaat het om 15 procent van alle asielzoekers. Dit percentage stijgt via 17 procent in 2015 en 32 procent in 2016 naar 39 procent in 2017. Daarna daalde het aandeel via 20 procent in 2018 naar 14 procent in 2019. In de eerste helft van 2020 is het aandeel nareizigers weer licht gestegen naar 16 procent. Dit komt vooral door het sterk dalende aandeel nareizigers onder Syrische asielzoekers sinds 2017.

Ook in absolute aantallen is het aantal nareizigers afgenomen. In 2017 kwamen 14 duizend nareizigers naar Nederland, in 2018 was dit met 6 150 nareizigers meer dan gehalveerd.

In de eerste helft van 2020 kwamen 1 230 nareizigers naar Nederland.

7) <https://ind.nl/over-ind/Cijfers-publicaties/Paginas/Migratieradar.aspx>

8) <https://www.vluchtelingenwerk.nl/feiten-cijfers/landen-van-herkomst/turkije-toegenomen-repressie-en-vervolgning>

9) https://ind.nl/Documents/Openbare_Samvat_Migratieradar_2020_T1_.pdf

10) https://ind.nl/Documents/Migratieradar_T2_2020.pdf

2.3.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang, 2014 tot en met eerste helft 2020 onderscheiden naar wel/geen nareis¹⁾ en nationaliteit

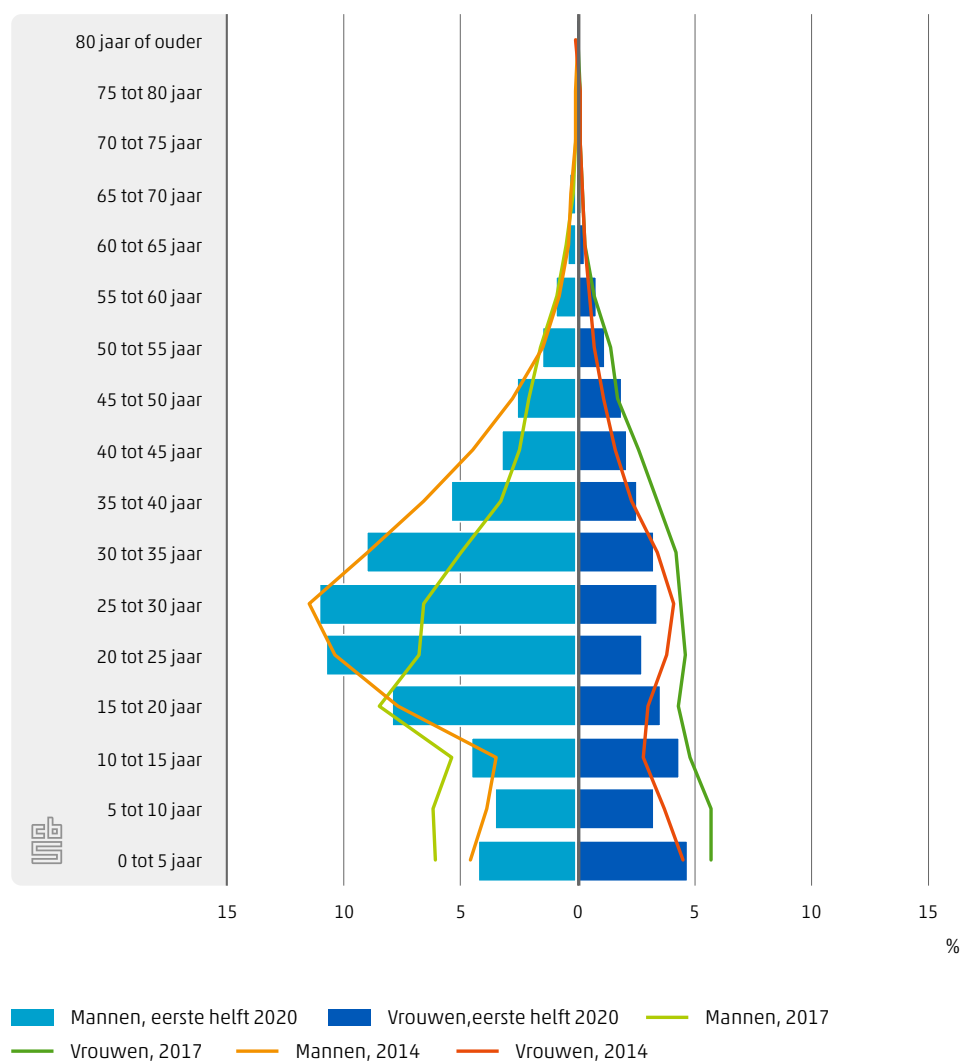
¹⁾ De onderste (helder gekleurde) balken betreffen niet-nareizigers, de bovenste (donkerdere) balken betreffen nareizigers.

2.4 Leeftijd/geslacht

Aandeel jonge mannen relatief groot

De meeste asielzoekers zijn jong. Ruim driekwart van de asielzoekers is jonger dan 35 jaar (dit geldt voor alle jaren). Ongeveer de helft van alle asielzoekers uit 2014 en 2015 is op het moment van aankomst in Nederland jonger dan 25 jaar. Van de asielzoekers uit 2016 en 2017 is dat bijna 60 procent; in de jaren daarna is dat weer ongeveer de helft. Ter vergelijking: van de Nederlandse bevolking is in 2020 28 procent jonger dan 25 jaar en 41 procent is jonger dan 35 jaar. Het aandeel mannen onder asielzoekers is van 68 procent in het cohort 2014 gedaald naar 56 procent in het cohort 2017 en vervolgens weer gestegen naar 65 procent in het cohort 2020 (eerste helft).

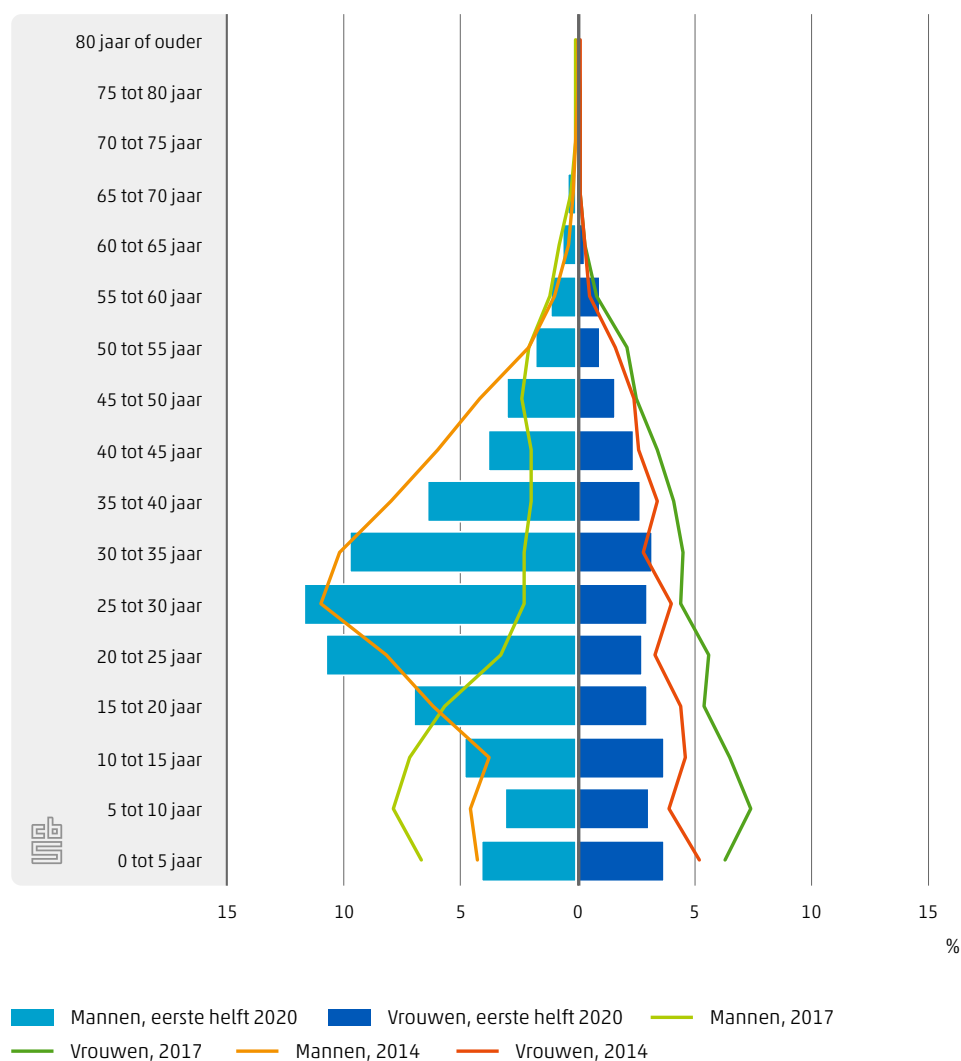
2.4.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar cohort-jaar, leeftijd en geslacht

Opnieuw veel jonge mannen uit Syrië

Uit Syrië en Eritrea zijn het in 2014 en 2015 vooral mannen die bij COA-opvang binnenkomen. In die jaren bestaat twee derde van alle Syrische asielzoekers uit mannen, in 2016 is dat 44 procent en daarna is het aandeel mannen weer toegenomen tot 68 procent in de eerste helft van 2020. Vooral in 2016 en 2017 is het aandeel vrouwen en ook het aandeel jonge kinderen wat hoger dan in de voorgaande jaren. Dit komt vooral doordat het aantal nareizigers onder Syriërs in 2016 en 2017 hoger is. Deze groep nareizigers bestaat voor een groter deel uit vrouwen en kinderen dan de groep mensen die in Nederland een eerste asielaanvraag doet (de referenten). Vanaf 2018 neemt het aandeel vrouwen en kinderen onder Syrische asielzoekers weer af: voor het cohort van de eerste helft van 2020 lijkt de geslachts- en leeftijdsverdeling weer sterk op die van het cohort van 2014. Een vergelijking van de piramides tussen 2014, 2017 en 2020 laat duidelijk zien dat de asielverzoeken in 2014 vooral jongvolwassen mannen betroffen, die in 2017 vooral vrouwen en kinderen (nareizigers) en in de eerste helft van 2020 weer meer mannen (68 procent).

2.4.2 Ingestroomde Syrische asielzoekers in COA-opvang naar cohort-jaar, leeftijd en geslacht

2.5 Huishoudenssamenstelling

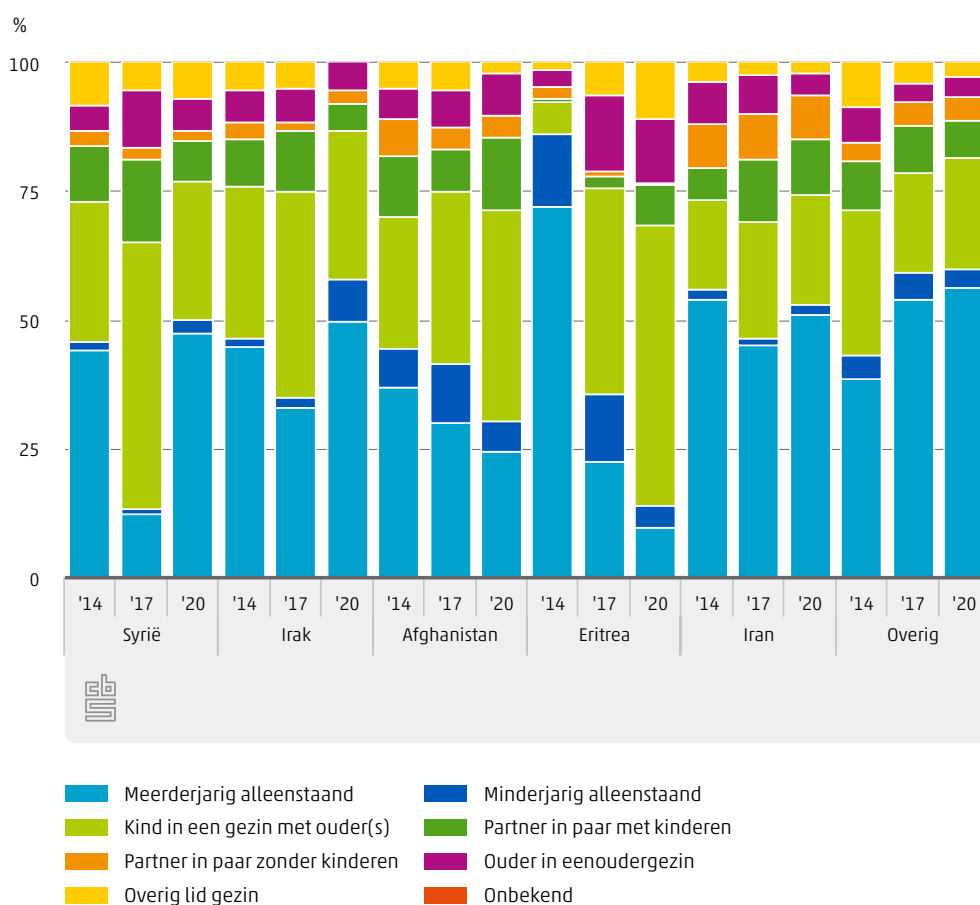
Meer alleenstaande mannen uit Syrië, meer kinderen uit Eritrea

De helft van alle asielzoekers die in 2014 en 2015 in Nederland zijn aangekomen, kwam als alleenstaande asielzoeker bij het COA binnen. In 2016 en 2017 daalde dit aandeel respectievelijk naar 36 en 32 procent. Dit aandeel is vervolgens weer gestegen naar 50 procent in de eerste helft van 2020. In absolute zin werden in 2014 bijna 14 duizend alleenstaande asielzoekers opgevangen. Dit aantal steeg in 2015 naar bijna 26 duizend alleenstaande asielzoekers. In de periode 2016-2019 schommelde het aantal tussen de 11 en 14 duizend, in de eerste helft van 2020 ging het om nog geen 4 duizend alleenstaanden. Van alle alleenstaande asielzoekers is grofweg 10 procent minderjarig. Alleenstaand betekent hier overigens dat deze asielzoekers als alleenstaande zijn opgevangen. Het is

goed mogelijk dat (een deel van) deze asielzoekers wel een partner of gezin (tijdelijk) hebben achtergelaten.

Een deel van de asielzoekers is gekomen in gezinsverband (als kind of ouder in een gezin met kinderen); in 2014 bijna 40 procent. Dit percentage loopt op naar 60 procent in 2017. Dit aandeel is daarna weer gedaald naar 42 procent in de eerste helft van 2020. Het kan hierbij gaan om asielzoekers die met het hun gezin in Nederland arriveren, maar ook om nareizigers die zich in de asielopvang bij hun familieleden voegen. Vooral asielzoekers met een Eritrese nationaliteit¹¹⁾ komen steeds vaker dan voorheen in gezinsverband (75 procent in de eerste helft van 2020, ten opzichte van 10 procent in 2014) naar Nederland. Er zijn maar weinig asielzoekers die met partner zonder kinderen in Nederland arriveren (3 tot 5 procent). Ter vergelijking: van de Nederlandse bevolking in 2020 leeft 26 procent met partner zonder kinderen.

2.5.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar plaats in het huishouden en nationaliteit, 2014, 2017 en eerste helft 2020

11) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

2.6 COA verhuizingen

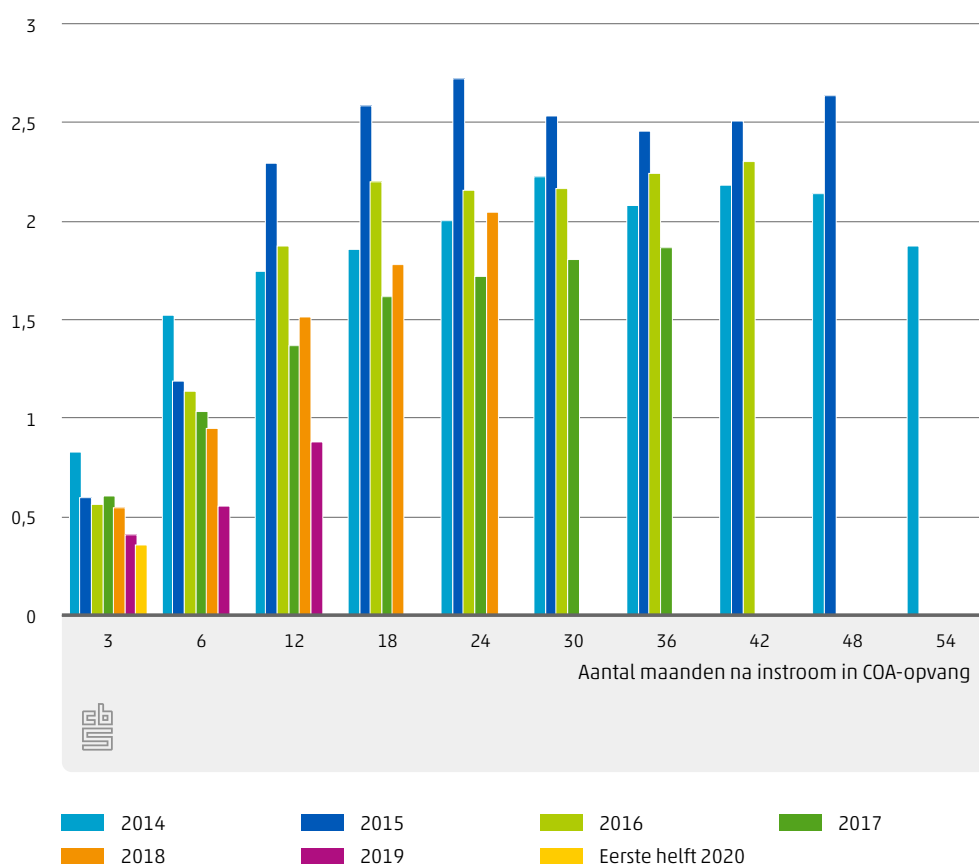
Minder verhuizingen tijdens eerste 6 maanden in COA-opvang

Deze figuur laat zien hoe vaak asielzoekers gemiddeld zijn verhuisd¹²⁾ tussen opvanglocaties, uitgesplitst naar instroomcohort en aantal maanden na instroom in een COA-opvanglocatie. Personen uit het instroomcohort 2014 zijn na zes maanden gemiddeld 1,5 keer verhuisd. Mensen uit de recentere instroomcohorten verhuisden steeds iets minder vaak in de eerste 6 maanden na instroom in een opvanglocatie dan elk voorgaand instroomcohort: instroomcohorten 2018 en 2019 verhuisden met 0,6 minder dan één keer. Syriërs en Eritreeërs ingestroomd in 2014 verhuisden in de eerste zes maanden wat vaker (gemiddeld bijna twee keer) dan bijvoorbeeld Afghanen en Irakezen (gemiddeld iets meer dan één keer), maar voor de instroomcohorten van 2017 en later is dit verschil verdwenen. Mensen ingestroomd in 2015 en 2016 verhuisden binnen anderhalf jaar vaker dan mensen die in 2014 zijn ingestroomd. Dit komt vermoedelijk doordat eind 2016 en begin 2017 verschillende COA-opvanglocaties (vooral tijdelijke crisisnoodopvanglocaties opgericht in 2015) werden gesloten en de bewoners om die reden moesten verhuizen.¹³⁾ Asielzoekers die in 2017 en 2018 bij COA-opvang zijn ingestroomd verhuisden juist minder vaak binnen anderhalf jaar.

¹²⁾ Het aantal verhuizingen is bepaald door het adres op de eerste dag van de maand te vergelijken met het adres een maand eerder. Mensen kunnen op deze manier berekend maximaal één keer per maand verhuizen. Daarmee worden deze cijfers op een andere wijze gegenereerd dan het COA dat doet als onderdeel van de [Rapportage Vreemdelingenketen](#) over verhuisbewegingen van minderjarige kinderen die onderdeel zijn van een gezin.

¹³⁾ <https://www.coa.nl/nl>

2.6.1 Gemiddeld aantal verhuizingen tijdens verblijf in COA-opvang, naar instroomcohort en aantal maanden na instroom

2.7 Verblijfssituatie¹⁴⁾

Dalende aandelen met vergunning na 12 maanden

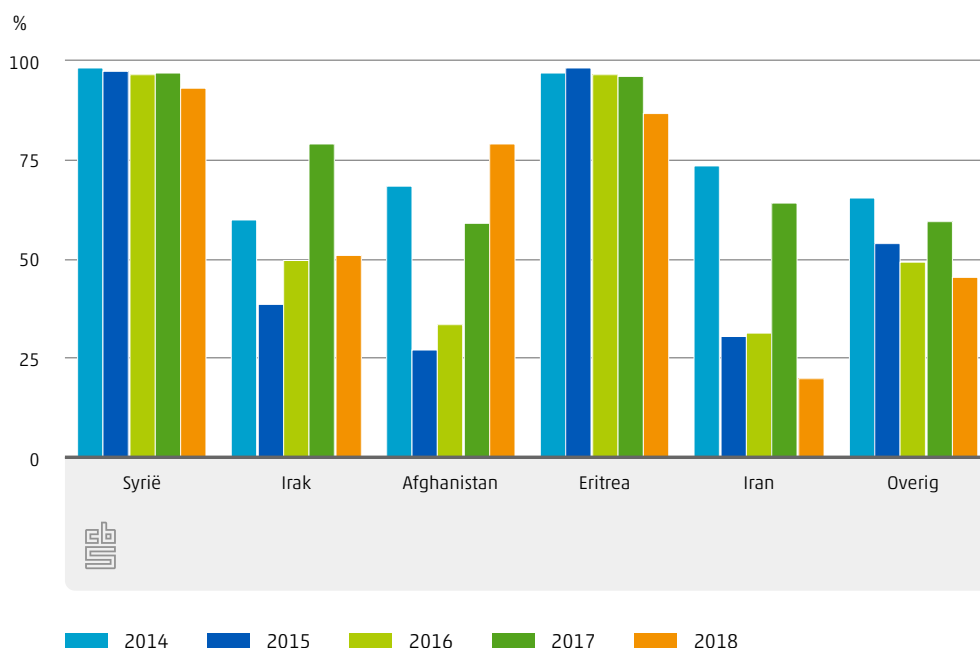
Van de Syriërs en Eritreeërs die in 2014, 2015, 2016, of 2017 in de asielopvang van het COA zijn ingestroomd, heeft na 12 maanden zo'n 96 procent een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd. Dit is veel hoger dan onder de groep statushouders met andere nationaliteiten¹⁵⁾, waar dit cijfer na 12 maanden tussen de 27 tot 79 procent ligt. Voor de asielzoekers uit Irak, Afghanistan, Iran en uit 'Overig' die in 2017 zijn ingestroomd zijn de percentages opvallend gestegen. Voor de Afghaanse instromers uit 2018 geldt dit ook. Deze stijging heeft zeer waarschijnlijk te maken met de relatief hoge aandelen nareizigers in de betreffende instroomcohorten (zie figuur 2.3.1): zij hebben vaak al een verblijfsvergunning op het moment van aankomst in Nederland. Een tweede verklaring is dat dit te maken heeft met een meer selectieve migratiestroom uit deze landen, waarvoor de kans op een toe-

¹⁴⁾ In figuren 2.7.1 en 2.7.2 zijn de aandelen berekend op de populatie exclusief degenen die zijn vertrokken of overleden, in figuren 2.7.3 en 2.7.4 zijn de aandelen berekend op de populatie inclusief degenen die zijn vertrokken of overleden. Deze keuze hangt samen met de besproken onderwerpen.

¹⁵⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

kenning van de verblijfsvergunning wat hoger is. Voor de meeste groepen is het aandeel met verblijfsvergunning binnen 12 maanden voor cohort 2018 wat lager dan voor de voorgaande cohorten. Dit is mogelijk een effect van de opgelopen achterstanden bij de IND, waarvoor in april 2020 een speciale taskforce is opgericht met het doel achterstallige asielaanvragen weg te werken.¹⁶⁾

2.7.1 Asielzoekers ingestroomd in COA-opvang naar aandeel met verblijfsvergunning op 12 maanden na instroom en naar instroomcohort

Na vijf-en-een-half jaar nog 370 asielzoekers zonder vergunning in COA-opvang

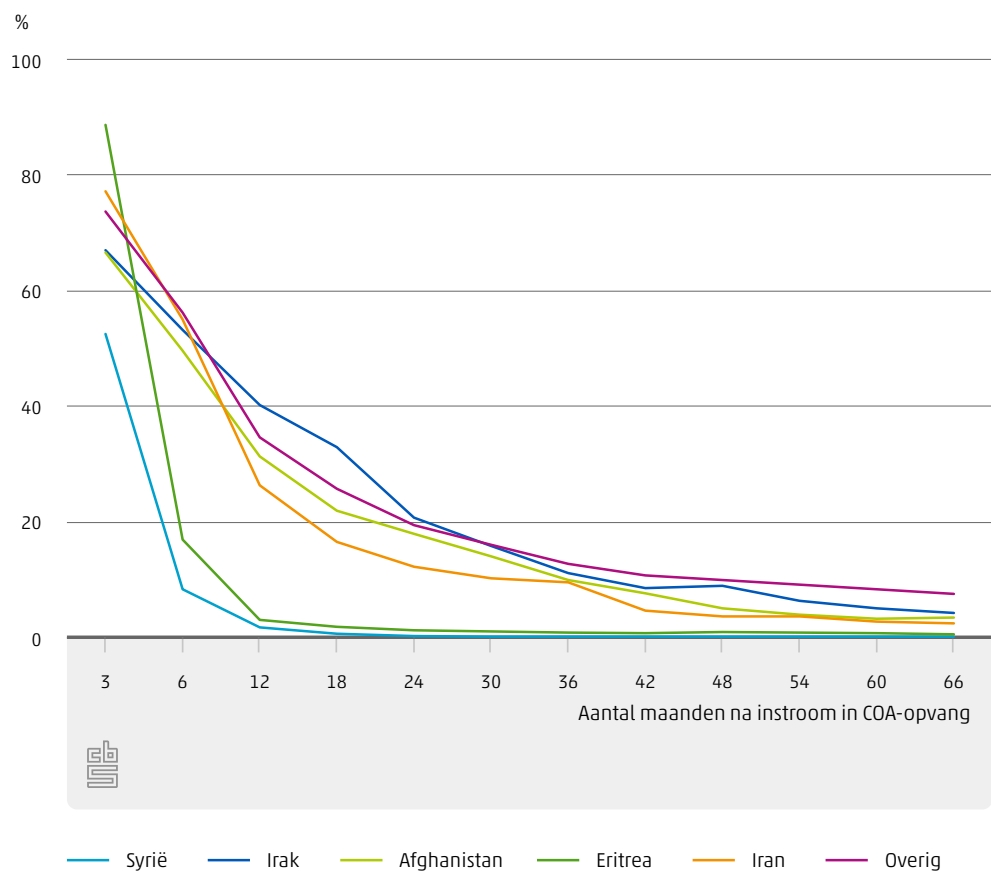
Van het instroomcohort 2014 verblijven na 66 maanden nog steeds 370 personen in de opvang zonder een vergunning. Dit betekent echter niet dat de IND hun aanvraag nog niet heeft afgehandeld. Na een afwijzing blijven sommigen in de opvang in afwachting van vertrek, of in afwachting van een uitspraak op beroep. Ook kunnen mensen na een afwijzing opnieuw een asielaanvraag indienen (tweede of volgende aanvraag), bijvoorbeeld wanneer er iets is veranderd in hun situatie, of omdat er nieuwe informatie is over het land van herkomst. Een groot deel van deze mensen zal geen verblijfsvergunning krijgen. Een aanzienlijk deel van de asielzoekers is bovendien inmiddels vertrokken uit de COA-opvang (of overleden). Wanneer we met deze laatste groep (vertrokken of overleden) rekening houden, zien we dat van het instroomcohort 2014 na 66 maanden nog 1,7 procent (ofwel de eerder genoemde 370 personen) zonder een verblijfsvergunning in de COA-opvang verblijven. Van het instroomcohort 2015 verblijven er na 54 maanden nog 1 010 personen (2,3 procent) in de COA-opvang zonder een verblijfsvergunning. Voor meer dan de helft bestaat deze groep uit personen met een Irakese of Afghaanse nationaliteit. Van het instroomcohort 2016 verblijven na 42 maanden nog 765 personen in de COA-opvang

¹⁶⁾ https://ind.nl/Documents/Migratieradar_T2_2020.pdf

zonder verblijfsvergunning (4,0 procent). Voor dit instroomstroomcohort bestaat deze groep voor meer dan de helft uit personen met 'overige' nationaliteiten. Van het instroomcohort 2017 tot slot, zijn er na 30 maanden nog 1 245 personen in de COA-opvang zonder een verblijfsvergunning (4,7 procent). Het aandeel personen zonder een verblijfsvergunning met een Afghaanse nationaliteit is in dit cohort nog 21 procent, met een Iraakse nationaliteit 10 procent. Het hele 2017 instroomcohort bestaat voor 5,6 procent uit personen met een Iraakse of Afghaanse nationaliteit.

Verder zien we dat bijna alle (98 procent) Syriërs en Eritreeërs van het instroomcohort 2014 binnen anderhalf jaar een verblijfsvergunning hebben gekregen. Syriërs en Eritreeërs ontvangen hun verblijfsvergunning veel sneller dan asielzoekers uit Irak en overige landen. Binnen zes maanden heeft al 92 procent van de Syriërs en 83 procent van de Eritreeërs een verblijfsvergunning. Voor Syriërs die in 2017 zijn ingestroomd, verlopen de procedures nog steeds snel: van hen had 91 procent al binnen zes maanden een verblijfsvergunning. Voor de instroomcohorten 2018 en 2019 zijn de aandelen met verblijfsvergunning binnen een half jaar lager: van de in 2018 ingestroomde Syriërs heeft 67 procent binnen een half jaar een verblijfsvergunning ontvangen, en van de in 2019 ingestroomde Syriërs was dit 47 procent (dit was 91 procent voor instroomcohort 2017), en van alle nationaliteiten samen is dit 46 procent (cohort 2018) en 34 procent (cohort 2019). Voor het cohort 2017 was dit nog 79 procent. De recent lagere aandelen met een verblijfsvergunningen worden vermoedelijk veroorzaakt door opgelopen achterstanden bij de IND.

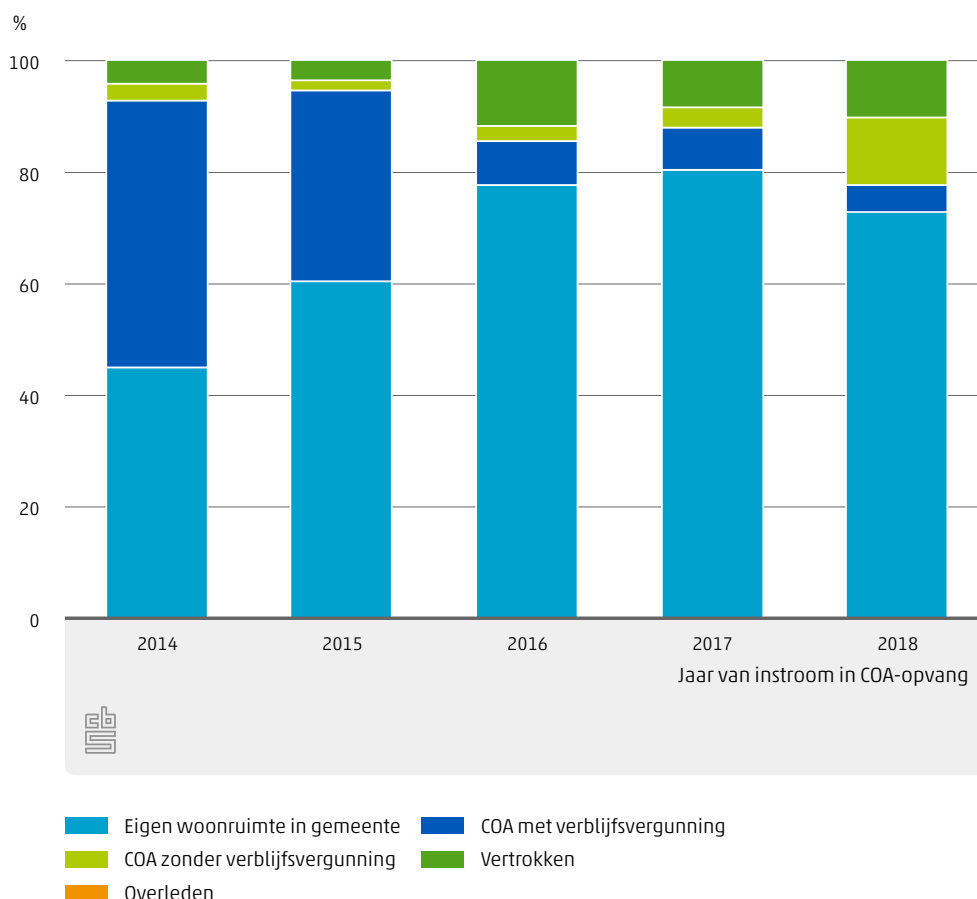
2.7.2 Asielzoekers ingestroomd in COA-opvang in 2014 naar aandeel zonder verblijfsvergunning en op aantal maanden na instroom (exclusief vertrokken/overleden)

Eritreeërs ingestroomd in 2016 en 2017 gemiddeld korter in opvang door meer nareis

Vooral voor Eritreeërs die zijn ingestroomd in 2016 en 2017 is de situatie verbeterd: van deze groep had zo'n 80 procent na 12 maanden een eigen woonruimte, voor in 2014 ingestroomde Eritreeërs was dit 45 procent. Voor Syriërs die in 2016 en 2017 zijn ingestroomd bedraagt het percentage 87 procent (70 procent voor in 2014 ingestroomde Syriërs). De verbeterde situatie komt doordat een aanzienlijk deel van de asielzoekers in de recentere jaren nareiziger was. De referent wacht het langst, de nareizigers korter. In 2018 is het aandeel nareizigers afgenomen en daarmee daalden ook de aandelen met een eigen woonruimte binnen een jaar (71 procent voor de Syriërs en 73 procent voor de Eritreeërs). Vooral alleenstaanden moeten lang wachten op woonruimte. Een deel van deze groep wacht nog op nareis van familieleden, waardoor nog niet altijd duidelijk is welk type woning nodig is.¹⁷⁾ Van de Eritreeërs die zijn ingestroomd in 2018 verblijft na 12 maanden een relatief groot aandeel nog zonder verblijfsvergunning in COA-opvang (12 procent), in de voorgaande instroomcohorten was dit maximaal 4 procent.

2.7.3 Eritreese asielzoekers ingestroomd in COA-opvang in 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018, naar verblijfssituatie op 12 maanden na instroom

¹⁷⁾ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/huisvesting-asielzoekers-met-verblijfsvergunning>

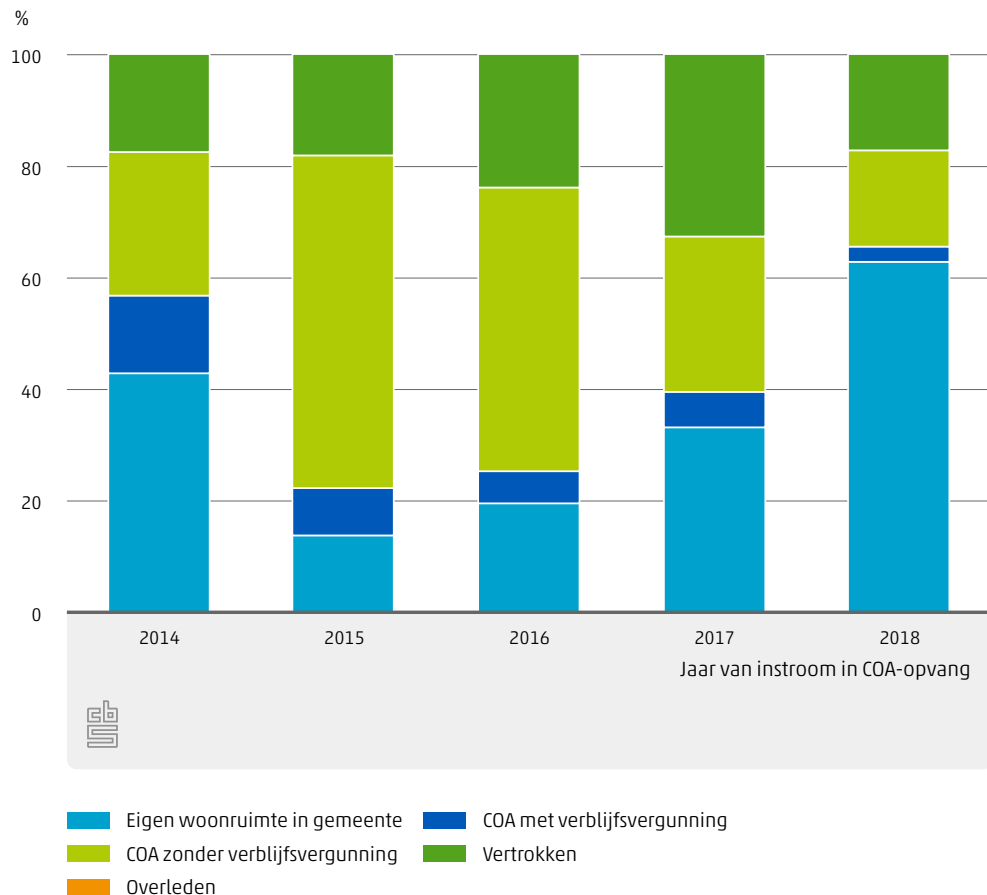
Afghanen recent minder vaak terugkeer/vertrek

Van de Afghanen die instromen in 2014 verblijft 26 procent na 12 maanden nog in een COA-opvanglocatie zonder een verblijfsvergunning. Voor het Afghaanse instroomcohort 2015 is dit duidelijk anders en bedraagt dit percentage na 12 maanden 60 procent. Voor het instroomcohort 2017 ligt het percentage met 28 procent weer op het niveau van instroomcohort 2014 en voor het instroomcohort van 2018 met 17 procent zelfs lager dan dat van 2014. Voor Afghanen geldt dat, ten opzichte van bijvoorbeeld Syriërs en Eritreeërs, relatief vaak de eerste asielaanvraag wordt afgewezen. Zij dienen relatief vaak een herhaalde asielaanvraag in, waardoor zij in totaal vaak langer in een opvanglocatie verblijven. Hoewel Afghanistan (net als Irak en Iran) niet tot de veilige landen behoort¹⁸⁾, is de Nederlandse overheid van mening dat provincies en bevolkingsgroepen in Afghanistan van elkaar verschillen en daarom niet elke Afghaan recht heeft op asiel.¹⁹⁾ In de cijfers zien we dit overheidsstandpunt terug in de stijgende aandelen Afghanen die vertrekken uit Nederland: van het instroomcohort 2014 is na 12 maanden 17 procent weer vertrokken uit Nederland, voor cohort 2016 bedraagt dit 24 procent en van het cohort 2017 is zelfs 32 procent na 12 maanden vertrokken uit Nederland (of overleden). Voor het cohort 2018 ligt het niveau met 17 procent weer op dat van cohort 2014. Dit suggereert dat in de meest recente cohorten zich meer nareizigers bevinden en/of dat er zich vooral Afghanen bevinden met goede kansen op toekenning van een asielaanvraag.

¹⁸⁾ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/lijst-van-veilige-landen-van-herkomst>

¹⁹⁾ <https://www.raadvanstate.nl/@9145/afghanistan-op-dit/> en <https://www.raadvanstate.nl/@119189/situatie-in-afghanistan-is-zorgelijk/>

2.7.4 Afghaanse asielzoekers ingestroomd in COA-opvang in 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018, naar verblijfssituatie op 12 maanden na instroom

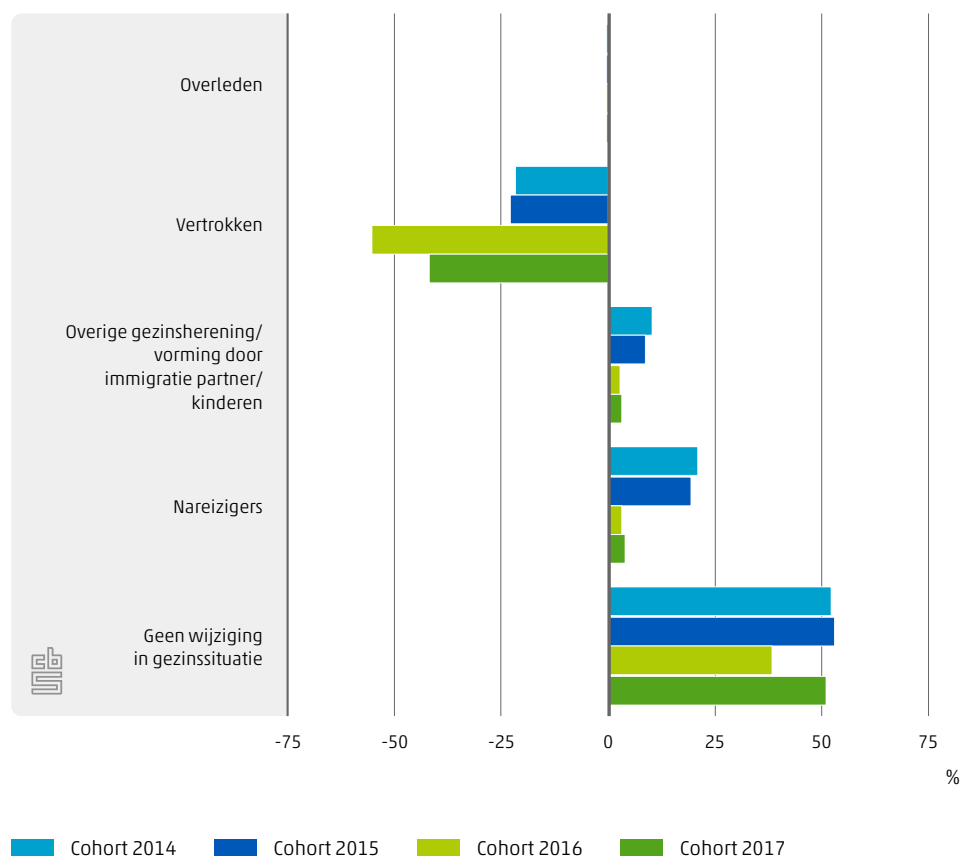
2.8 Nareis en gezinshereniging

Minder nareis onder recente cohorten

Van alle asielzoekers (exclusief nareizigers) uit 2014 heeft 21 procent binnen tweeënhalf jaar familieleden laten overkomen via de nareisregeling en 10 procent heeft familie laten overkomen via reguliere gezinshereniging. Dat er meer familieleden komen via de nareisregeling komt doordat bij reguliere gezinshereniging er strengere eisen gelden dan bij nareis.²⁰⁾ Deze percentages lopen terug voor de recentere cohorten naar 3 á 4 procent voor de asielzoekers die zijn ingestroomd in 2016 en 2017. Voor alle nationaliteiten gezamenlijk valt op dat van de instroomcohorten 2015 en 2016 een steeds groter aandeel na 30 maanden weer uit Nederland is vertrokken. Dit betreft voor een belangrijk deel asielzoekers van wie de asielaanvraag is afgewezen. Voor het cohort 2017 is het aandeel vertrokken weer wat afgenomen, wat waarschijnlijk samenhangt met de instroom van mensen met meer kansrijke asielverzoeken.

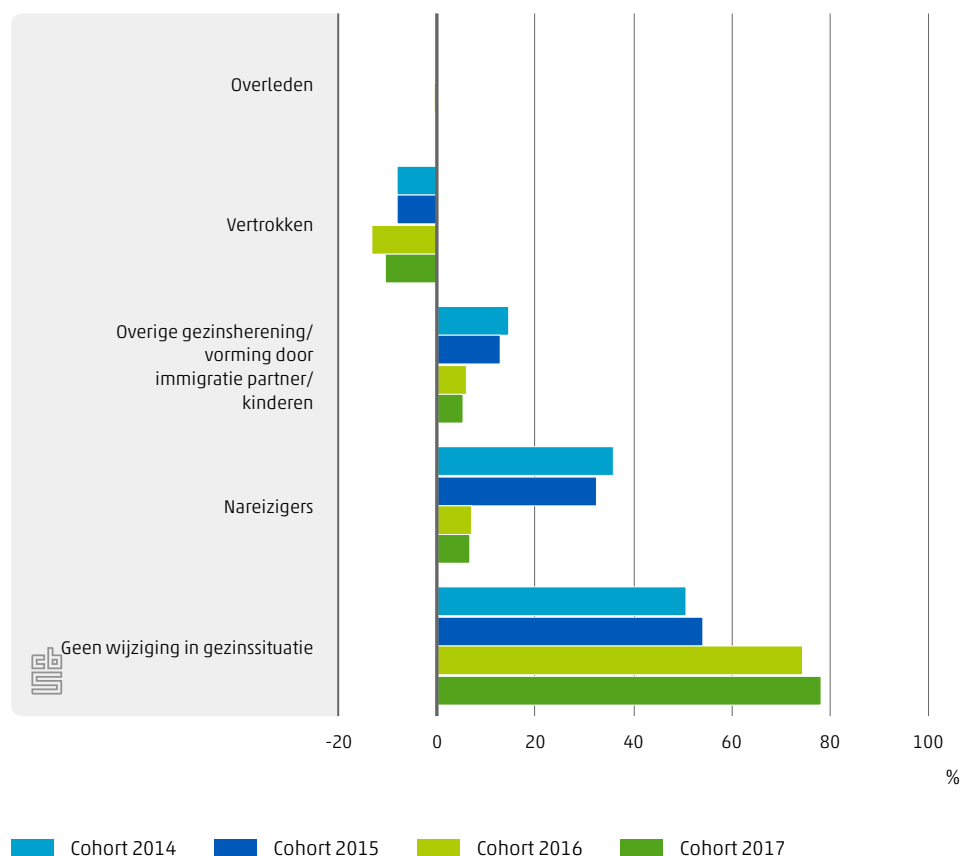
²⁰⁾ http://ind.nl/documents/emn_rapport_studie_gezinshereniging.pdf

2.8.1 Gezinsvorming- en hereniging onder asielzoekers (exclusief nareizigers) ingestroomd in 2014, 2015, 2016 en 2017, 30 maanden na instroom in opvanglocatie COA

Onder Syriërs zijn de percentages asielzoekers die familieleden hebben laten overkomen aanzienlijk hoger: het percentage Syrische asielzoekers dat in 2014 is ingestroomd en een nareiziger heeft laten overkomen is na tweeënhalf jaar 36 procent, en via reguliere gezinshereniging 15 procent. Voor jongere instroomcohorten lopen de cijfers verder terug. Van de Syriërs die in 2015 een asielverzoek indienden, heeft 33 procent na tweeënhalf jaar een nareiziger laten overkomen, en voor de instroomcohorten 2016 en 2017 bedraagt dit 7 procent. Het aandeel Syrische asielzoekers dat na tweeënhalf jaar uit Nederland is vertrokken, is toegenomen van 8 procent van het instroomcohort 2014, naar 13 procent van het instroomcohort 2016. Voor het instroomcohort 2017 is het iets gedaald naar 10 procent.

2.8.2 Gezinsvorming- en hereniging onder Syrische asielzoekers (exclusief nareizigers) ingestroomd in 2014, 2015, 2016 en 2017, 30 maanden na instroom in opvanglocatie COA

2.9 Dashboard

Naast deze rapportage is er een [interactief dashboard](#), met daarin nog meer cijfers over de opvang van asielzoekers. In dit dashboard kunt u zelf kiezen over welke onderwerpen en voor welke nationaliteiten²¹⁾ u cijfers (visueel) gepresenteerd wilt zien.

²¹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

3 Statushouders huisvesting en integratie

Dit hoofdstuk behandelt de eerste stappen die statushouders zetten in de richting van integratie in de Nederlandse samenleving. Hierbij is gekeken naar statushouders die in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2020 een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen. De meeste statushouders zijn hun verblijf in Nederland begonnen in de asielopvang. In totaal kregen in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2020 bijna 158 duizend mensen een verblijfsvergunning.

In dit hoofdstuk kijken we onder andere hoe het statushouders vergaat op het gebied van onderwijs, het inburgeringsexamen, sociale zekerheid, werk, gezondheidszorg en geregistreeerde criminaliteit.

3.1 Verblijfsvergunningen asiel

Aantal verleende vergunningen daalt verder

In 2014 krijgen bijna 20 duizend personen een zogeheten verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd, in 2015 zijn dit er afgerond 33 duizend, in 2016 37 duizend, in 2017 29 duizend, 2018 17 duizend, in 2019 16 duizend en in de eerste helft van 2020 zijn dit er 8 duizend. Sinds de start van dit cohortonderzoek zien we dat na 2017 het jaarlijks aantal verleende verblijfsvergunningen is gedaald. Ook nareizigers van statushouders ontvangen een (afgeleide) asielvergunning en behoren net als gezinsherenigers in dit onderzoek tot de statushouders. Net als bij de asielverzoeken bestaat de groep statushouders vooral uit Syriërs en Eritreeërs. Van de in 2014 verleende verblijfsvergunningen werd 53 procent verleend aan personen met de Syrische nationaliteit.¹⁾ Dit percentage loopt op naar 71 procent in 2016 en daalt daarna naar 42 procent in 2019. In de eerste helft van 2020 is het nog eens flink gedaald²⁾ naar 30 procent. Ongeveer 20 procent van de verleende vergunningen in 2014 en 2015 werd verstrekt aan personen met Eritrese nationaliteit. Dit percentage daalt naar 14 in 2016, maar stijgt daarna weer naar ongeveer een kwart in 2018 en 2019. In de eerste helft van 2020 is het weer gedaald: 16 procent.

In 2017 is het aantal verleende verblijfsvergunningen aan Iraniërs grofweg verdubbeld ten opzichte van die in voorgaande jaren. Dit komt doordat staatssecretaris Dijkhoff in 2017 een aantal risicogroepen uit Iran heeft toegevoegd aan de groepen mensen die sneller kans maken op asiel in Nederland.³⁾ Het gaat onder andere om afvallige moslims, politici, journalisten en mensenrechtenactivisten. Inmiddels is het aantal verleende vergunningen aan asielzoekers uit Iran weer flink gedaald.

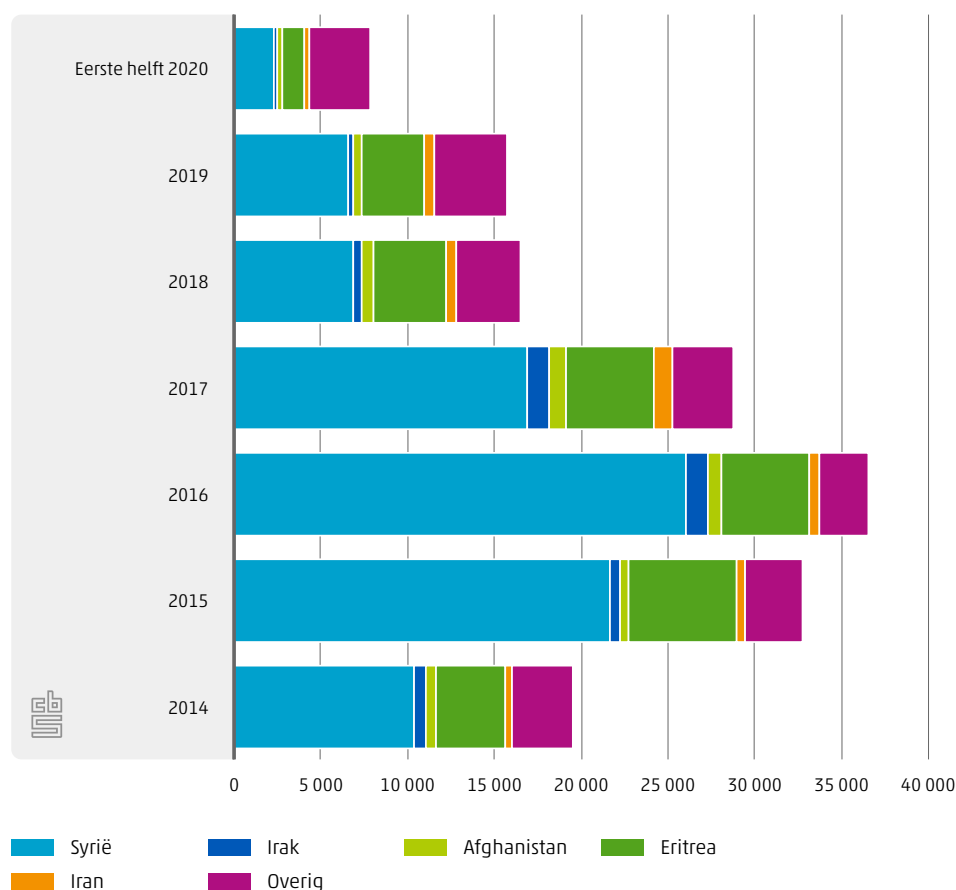
¹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

²⁾ Dit wordt mede-veroorzaakt door het feit dat het CBS veel onbekende gezinsmigranten heeft ontvangen.

³⁾ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2017Z10734&did=2017D22306

De groep statushouders met een 'overige' (of onbekende) nationaliteit⁴⁾ is na 2016 relatief sterk gegroeid (van 8 procent in 2016, naar 26 procent in 2019 (of 45 procent in de eerste helft van 2020)) en bestaat voor een groot deel uit Turken en Jemenieten. De toename in het aantal verleende verblijfsvergunningen aan personen met een Turkse nationaliteit is opvallend. In de periode 2014 tot en met 2016 kregen 75 personen uit Turkije een verblijfsvergunning, in de periode 2017 tot en met de eerste helft van 2020 waren dat er 2 515.

3.1.1 Verleende vergunningen naar nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2020

3.2 Nationaliteiten

Top vijf nationaliteiten⁵⁾ verandert, top twee constant

De tabel laat per jaar zien wat de top vijf van nationaliteiten is van de personen aan wie een vergunning is verleend. In alle jaren staan de Syrische en de Eritrese nationaliteiten op de plaatsen één en twee. In 2014 en 2015 staan daarnaast Somalië, Irak en Afghanistan in de

⁴⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

⁵⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

top vijf. In 2016, 2017 en 2018 heeft Iran Somalië uit de top vijf verdreven. In 2019 en de eerste helft van 2020 zijn Turkije en Jemen nieuwkomers in de top vijf.

3.2.1 Top vijf verleende vergunningen naar nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2020

	2014		2015		2016		2017		2018		2019		eerste helft 2020	
1	Syrië	10 375	Syrië	21 705	Syrië	26 065	Syrië	16 900	Syrië	6 875	Syrië	6 580	Syrië	2 375
2	Eritrea	3 965	Eritrea	6 240	Eritrea	5 065	Eritrea	5 105	Eritrea	4 150	Eritrea	3 630	Eritrea	1 265
3	Somalië	1 365	Somalië	580	Irak	1 325	Irak	1 310	Afghanistan	715	Turkije	1 075	Turkije	650
4	Irak	705	Irak	545	Afghanistan	750	Iran	1 010	Iran	605	Jemen	675	Jemen	370
5	Afghanistan	600	Afghanistan	540	Iran	585	Afghanistan	940	Irak	530	Iran	565	Iran	330

Bron: CBS.

3.3 Nareis

Minder nareizigers onder met name Syrische statushouders

Net als bij de asielverzoeken, betreffen ook de statushouders, na een aanvankelijke toename, in steeds mindere mate nareizigers.⁶⁾ In 2014 wordt 27 procent van de verblijfsvergunningen aan een nareiziger verleend. In 2017 is dat aandeel toegenomen tot 49 procent. Dit aandeel is vervolgens gedaald tot 16 procent voor de mensen met een verleende vergunning in de eerste helft van 2020. Het aandeel nareizigers verschilt sterk per nationaliteit.⁷⁾ Vooral onder Eritreeërs betreft een relatief groot deel nareizigers (48 procent in de eerste helft van 2020). Van de verleende verblijfsvergunningen aan Iraniërs betreft een relatief klein deel nareizigers (in de eerste helft van 2020 3 procent). Met name onder Syriërs is het aandeel verleende vergunningen aan nareizigers afgenomen (van 58 procent in 2017 naar 18 procent in de eerste helft van 2020).

⁶⁾ Zie populatiekader in hoofdstuk 1.

⁷⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

3.3.1 Verleende vergunningen, 2014 tot en met eerste helft 2020 onderscheiden naar wel/geen nareis¹⁾ en nationaliteit

¹⁾ De onderste (helder gekleurde) balken betreffen niet-nareizigers, de bovenste (donkerdere) balken betreffen nareizigers.

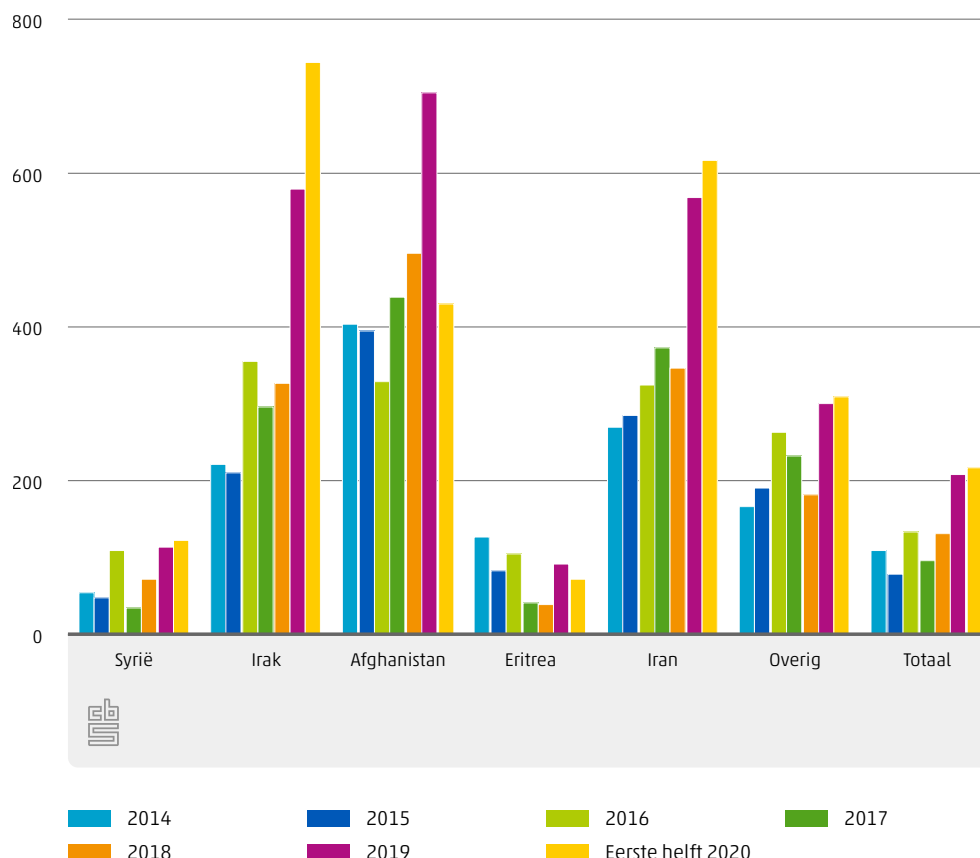
3.4 Wachtijd tot vergunning

Gemiddelde wachttijd Eritreeërs laagst door komst van nareizigers

Gemiddeld genomen hebben statushouders die in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2020 een vergunning kregen (en via een COA-opvang locatie zijn ingestroomd), 117 dagen gewacht op het verkrijgen van een verblijfsvergunning asiel sinds het moment van eerste opvang in een COA-opvanglocatie. Vooral Syriërs en Eritreeërs kregen relatief snel een verblijfsvergunning (na respectievelijk 70 en 82 dagen). Irakezen, Iraniërs en Afghanen wachtten gemiddeld zo'n 12 maanden. De wachttijd hangt samen met de kansen dat asielzoekers, uit de verschillende landen, hun asielverzoek gehonoreerd krijgen; voor Irakezen, Afghanen en Iraniërs worden lang niet alle verzoeken gehonoreerd. Voor deze groep geldt dat verblijfsvergunningen relatief vaak via tweede of volgende aanvragen of na een beroep zijn verkregen, waardoor de wachttijd tot het verkrijgen van de verblijfsvergunning langer is. Bovendien bestaan deze groepen voor een veel groter deel uit referenten (de groep mensen die in Nederland een eerste asielaanvraag doet) dan de andere

nationaliteiten⁸⁾: nareizigers hebben al een vergunning op het moment dat zij bij het COA instromen, referenten moeten daar nog op wachten. Nareizigers brengen de gemiddelde wachttijd dus omlaag. Voor vergunningscohorten 2019 en 2020 liepen de wachttijden voor verschillende groepen behoorlijk op. Dit had te maken met de opgelopen vertraging bij de IND. De figuur laat zien hoe lang de statushouders per vergunningscohort gemiddeld op hun verblijfsvergunning asiel hebben gewacht.

3.4.1 Wachttijd (in dagen) tot verkrijgen vergunning voor statushouders naar nationaliteit en vergunningscohort

3.5 Vestigingsgemeente

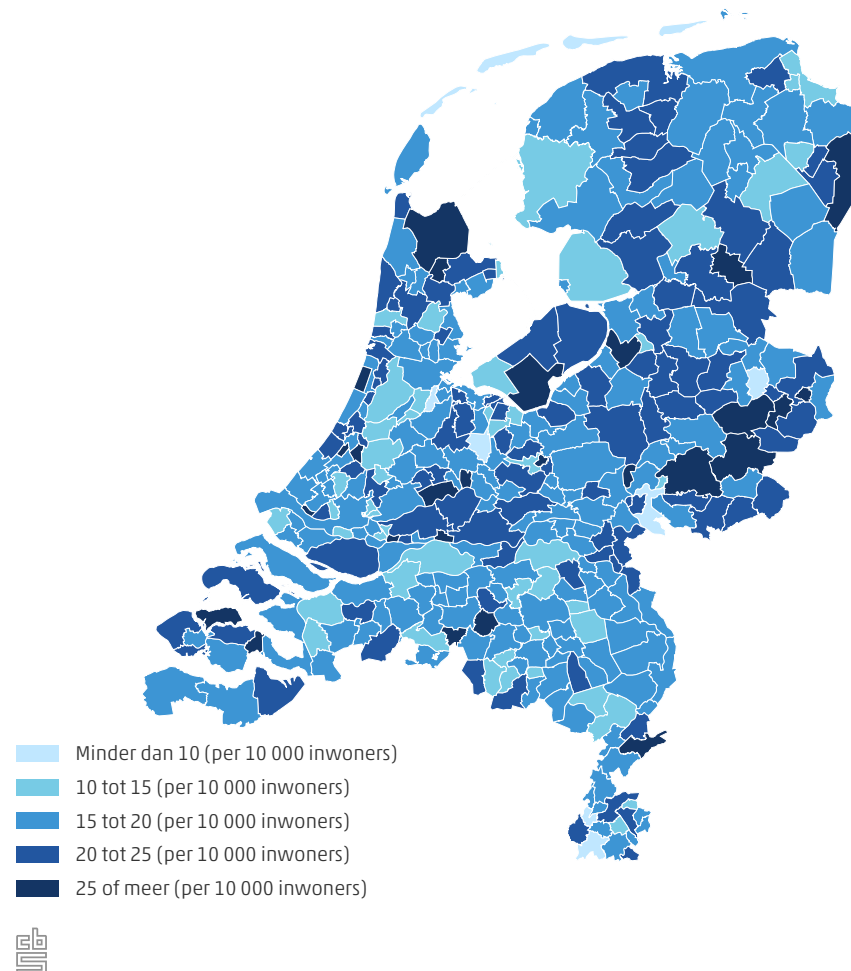
Weinig regionale verschillen

Van de 158 duizend mensen die in 2014 tot en met de eerste helft van 2020 een verblijfsvergunning ontvingen, zijn er in deze periode 147 duizend zelfstandig gehuisvest in een gemeente (en wonen dus niet meer in de asielopvang van het COA). Onderstaande figuren laten zien dat statushouders in de tweede maand dat ze niet meer in de COA-opvang zitten, redelijk verspreid wonen over Nederland. De verschillen tussen gemeenten, uitgedrukt per

⁸⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

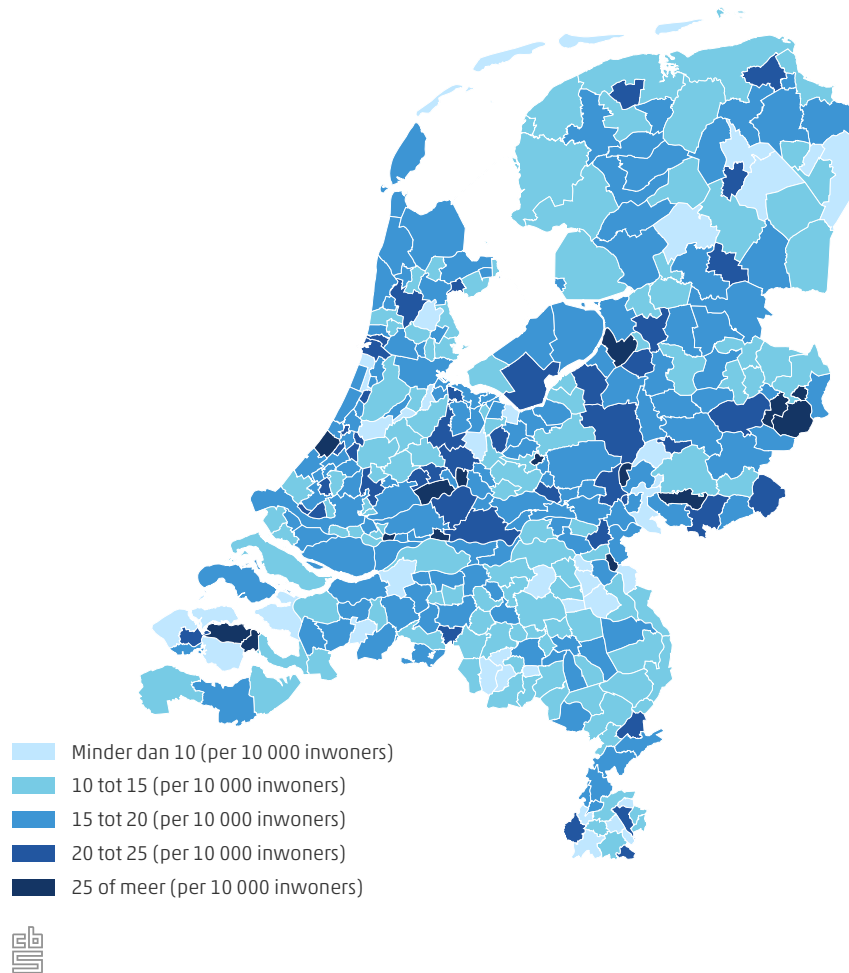
10 duizend inwoners, zijn klein. De uitschieters die wel zichtbaar zijn, zijn gemeenten met een opvanglocatie (bijvoorbeeld Westerwolde), waar we statushouders kort na vertrek uit de COA-opvang nog terugvinden.⁹⁾ Na een jaar zijn deze uitschieters er niet meer. Er is weinig verschil in spreiding tussen de diverse nationaliteiten en vergunnings-cohorten. Ook één of twee jaar na het verlaten van de COA-opvang wonen de statushouders nog steeds verspreid over Nederland.

3.5.1 Aantal statushouders 2015 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 2 maanden na verlaten van COA-opvang

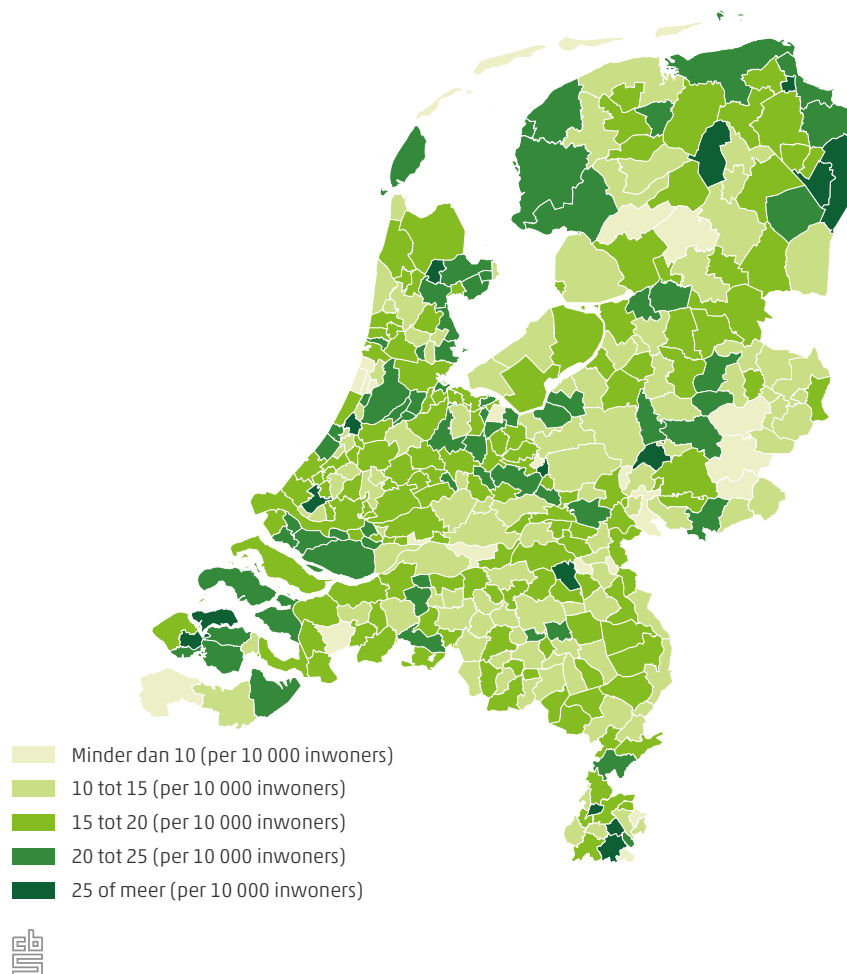

⁹⁾ Het is aannemelijk dat het hier om administratieve vervuiling gaat.

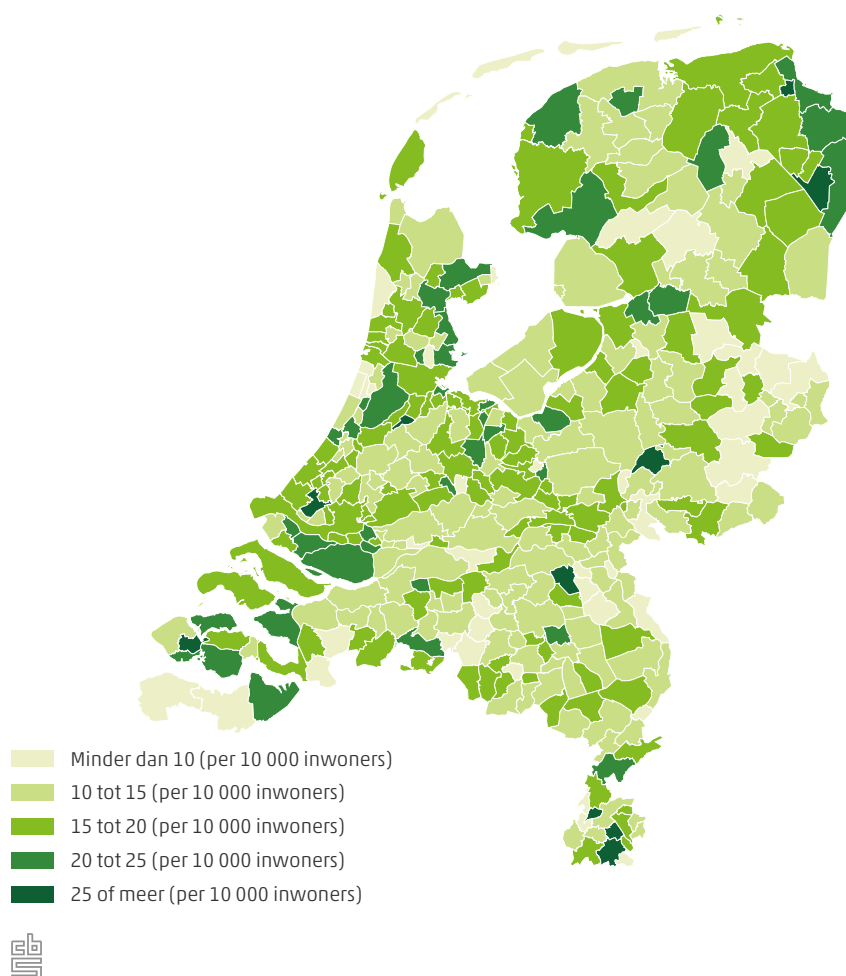
3.5.2 Aantal statushouders 2015 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 48 maanden na verlaten van COA-opvang

3.5.3 Aantal statushouders 2017 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 2 maanden na verlaten van COA-opvang

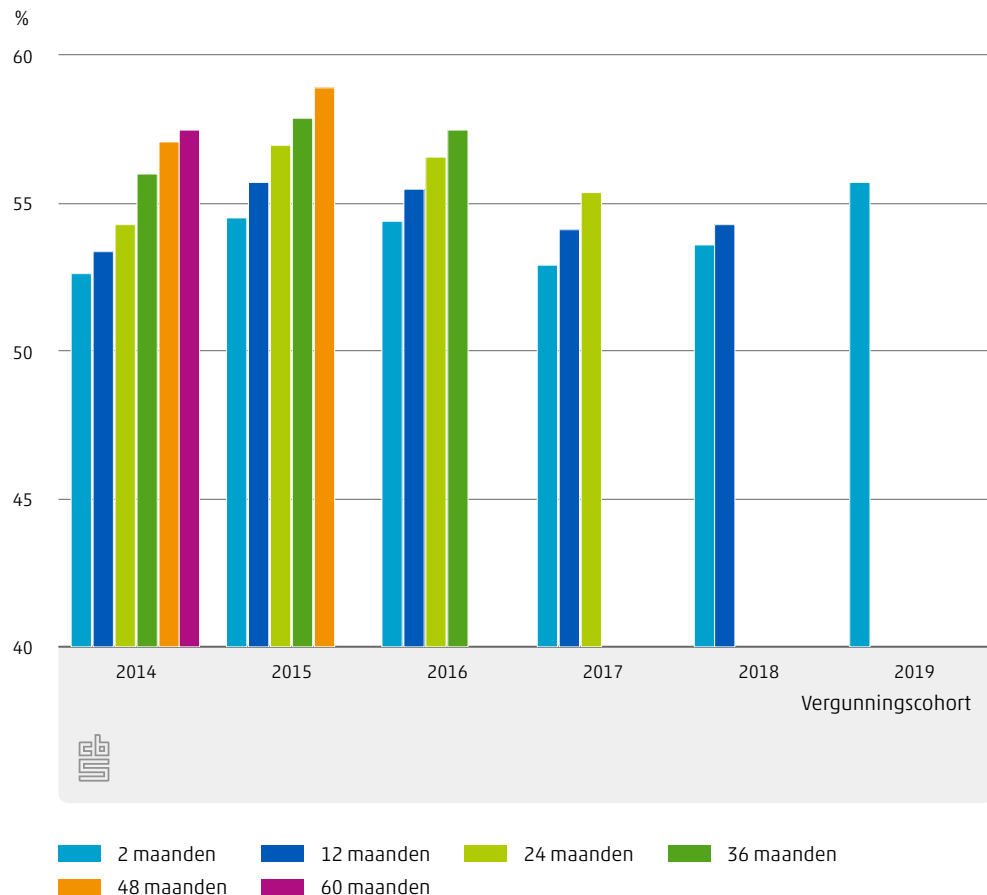
3.5.4 Aantal statushouders 2017 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 24 maanden na verlaten van COA-opvang

Statushouders wonen steeds een beetje stedelijker

Wel zien we dat de statushouders naarmate ze langer in Nederland verblijven steeds iets stedelijker gaan wonen. Van het cohort 2014 woonde na twee maanden 52,6 procent in sterk of zeer sterk stedelijk gebied, na 60 maanden is dat toegenomen naar 57,5 procent. Voor cohort 2015 zien we een vergelijkbare toename: van 54,5 procent na 2 maanden naar 58,9 procent na 48 maanden. Ook de vergunningscohorten van 2016 en 2017 zijn al iets stedelijker gaan wonen: van 54,4 procent na twee maanden naar 57,5 procent na 36 maanden (cohort 2016) en van 52,9 na 2 maanden naar 55,4 na 24 maanden (cohort 2017). Ter vergelijking: van alle Nederlanders woonde in 2020 49,0 procent in sterk of zeer sterk verstedelijkt gebied.

3.5.5 Aandeel statushouders dat (zeer) sterk stedelijk woont, naar vergunningscohort en aantal maanden na verlaten COA-opvang

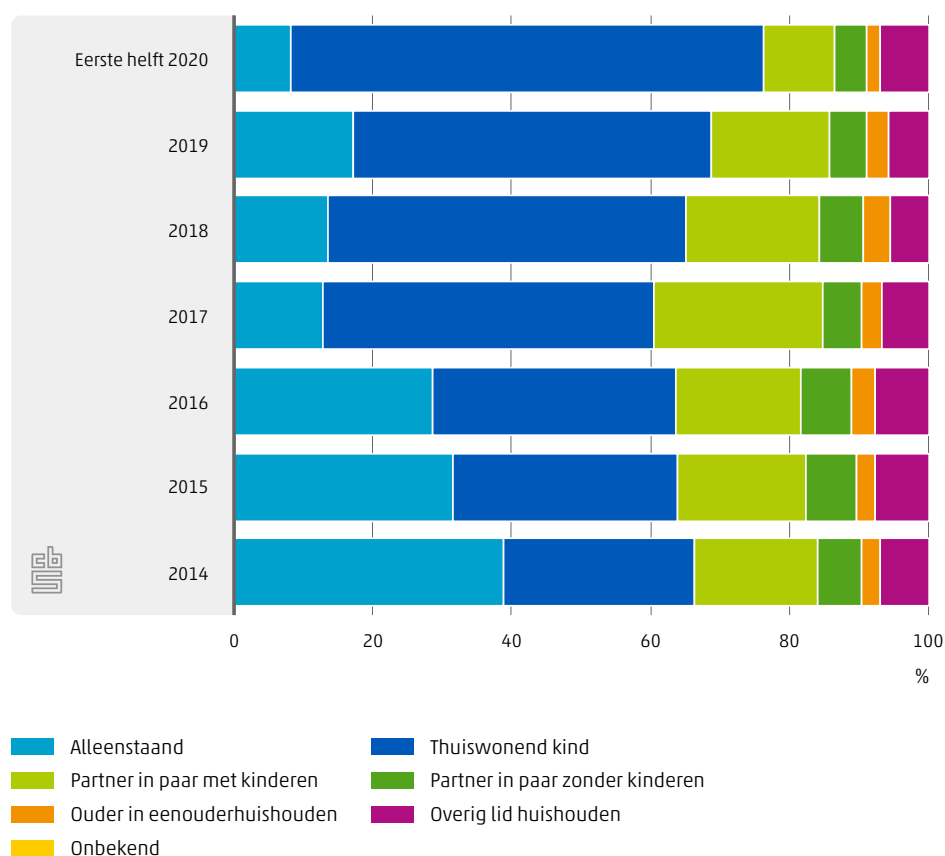

3.6 Huishoudenssamenstelling

Steeds meer statushouders thuiswonend kind

De figuur laat zien dat de jongere vergunningscohorten (vanaf 2016) voor een steeds groter deel bestaan uit thuiswonende kinderen en stellen (met en zonder kinderen). Van het vergunningscohort 2014, gemeten in de eerste maand buiten de asielopvang, is 27 procent een thuiswonend kind. Van het vergunningscohort 2020 (de eerste helft) is dit 68 procent. Het aandeel alleenstaanden neemt steeds verder af. Een groot deel van de asielzoekers komt als 'alleenstaande' naar Nederland. Van de mensen die in 2014 een verblijfsvergunning krijgen, is 39 procent alleenstaand op het moment dat zij worden gehuisvest in een gemeente. Op het moment dat statushouders uit 2017 of 2018 worden gehuisvest in een gemeente (en zij dus uit de COA opvanglocatie vertrekken), is zo'n 13 procent alleenstaand. Voor statushouders uit de eerste helft van 2020, is 8 procent alleenstaand. De afname van het aandeel alleenstaanden wordt veroorzaakt door de nareis van familieleden. Het aandeel partners (zowel met als zonder kinderen) stijgt in de periode tussen het verkrijgen van de vergunning en het moment dat mensen een woning toegewezen krijgen.

3.6.1 Plaats in het huishouden van personen met verblijfsvergunning asiel, op moment van huisvesting in gemeente (eerste maand buiten asielopvang), naar vergunningscohort

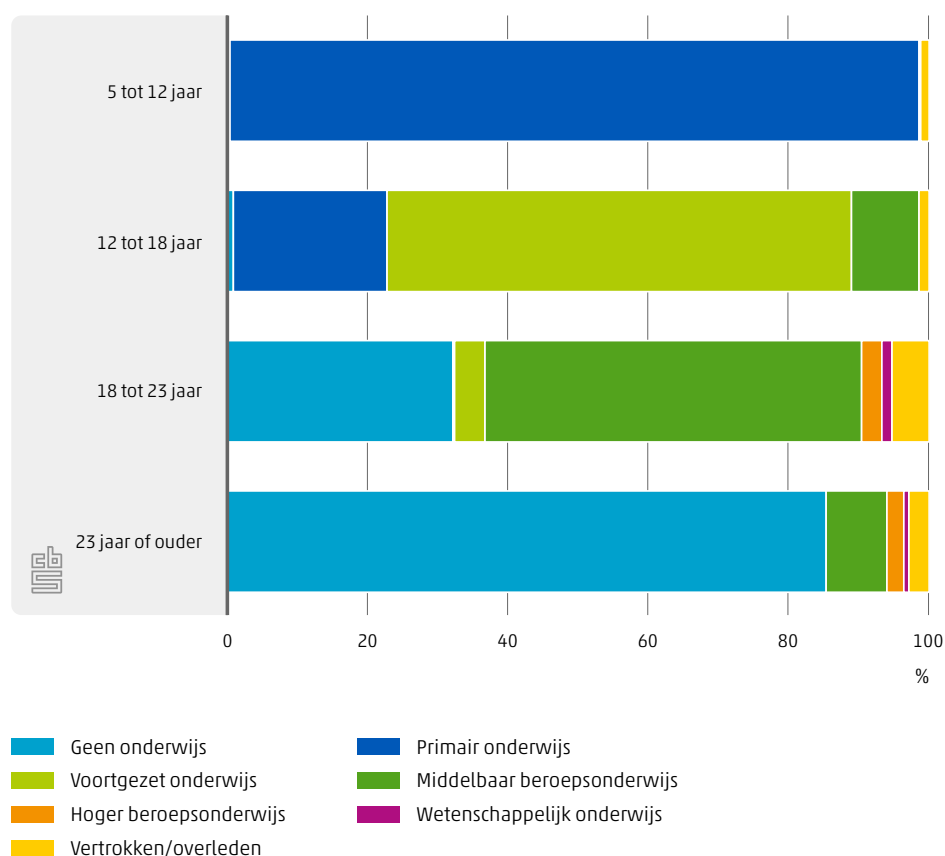

3.7 Onderwijs

Steeds meer statushouders volgen onderwijs

Van alle statushouders die in 2014 hun vergunning kregen, volgt 28 procent onderwijs op 1 oktober 2015 en drie jaar later (op 1 oktober 2018) volgt 39 procent van hen onderwijs. Dit percentage daalt daarna naar 36 procent in 2020. Van de statushouders die in 2015 een vergunning kregen volgt 43 procent op 1 oktober 2020 onderwijs en voor degenen die in 2016 een vergunning kregen is dit 44 procent. Voor het cohort 2017 is dit 49 procent en voor het cohort 2018 43 procent. Een interessant gegeven is dat niet-leerplichtige jongeren vanaf 18 jaar oud vaker onderwijs volgen naarmate ze langer in Nederland zijn. Zij volgen vaak een opleiding binnen het middelbaar beroepsonderwijs.

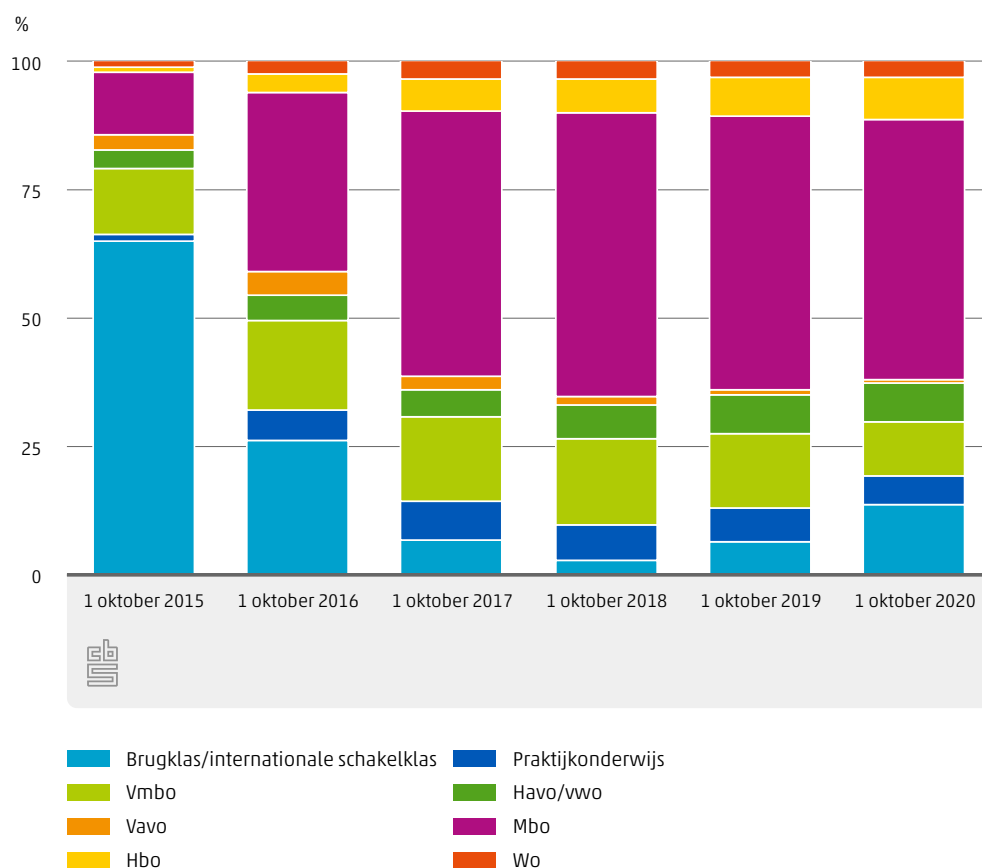
3.7.1 Onderwijspositie op 1 oktober 2020 van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2016, naar onderwijssoort en leeftijd

Toename mbo gestopt

Naarmate statushouders langer in Nederland zijn, stromen zij van het voortgezet onderwijs vooral uit naar het middelbaar beroepsonderwijs en het praktijkonderwijs. Waar er van de personen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen ongeveer 340 personen (14 procent) praktijkonderwijs of vmbo volgen in 2015, zijn dat er in 2018 ongeveer 1 015 (24 procent). In 2020 is het percentage gedaald naar 16 procent (695 personen). Het lagere deelname percentage wordt veroorzaakt doordat het cohort 2014 inmiddels wat ouder is geworden en uit het onderwijs is gestroomd. Het praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen die beter zijn in het opdoen van praktische kennis dan van theoretische kennis, en moeite hebben om een vmbo-diploma te halen vanwege een leerachterstand op de gebieden taal en rekenen. Statushouders die het voortgezet onderwijs verlaten, stromen met name door naar het middelbaar beroepsonderwijs. Het aandeel statushouders uit 2014 dat een mbo-opleiding volgt is gestegen van 12 procent in 2015 naar 55 procent in 2018 (en iets gedaald naar 51 in 2020). De daling van het aandeel mbo in de meest recente jaren gaat gepaard met een stijging van het aandeel personen die een brugklas of internationale schakelklas volgen. Dit kan verklaard worden door een toename van kinderen uit cohort 2014 die de brugklasleeftijd hebben bereikt.

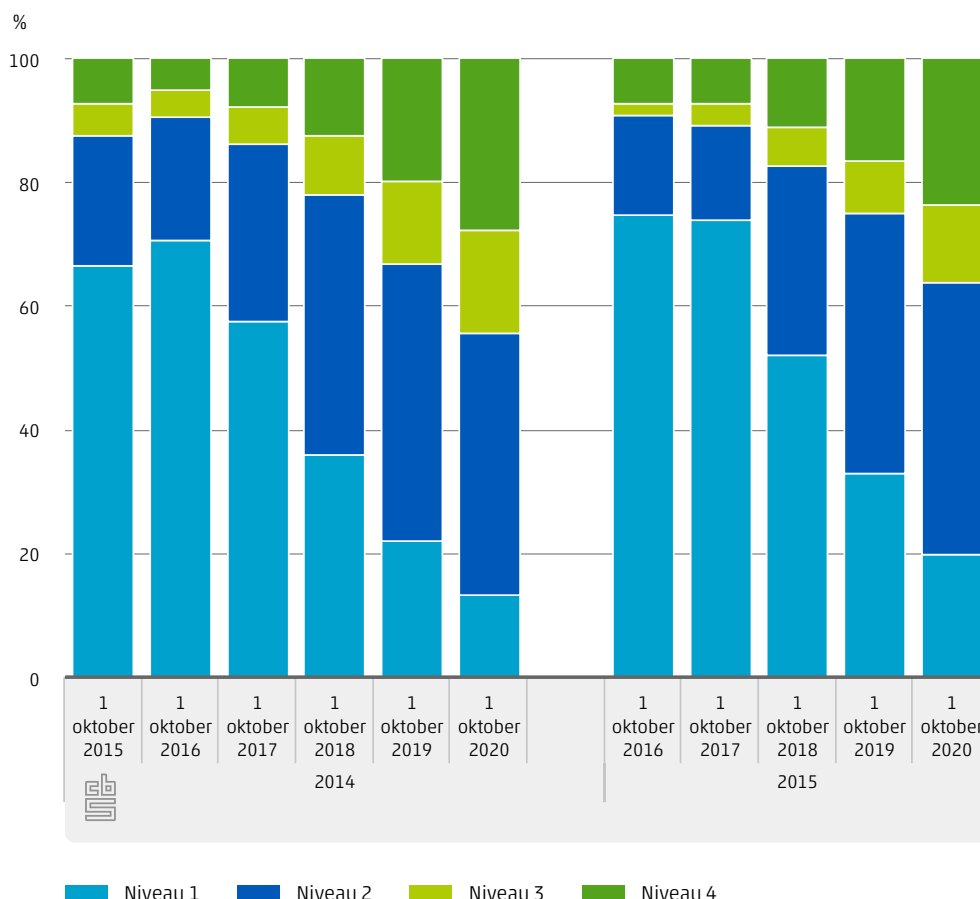
3.7.2 Onderwijsniveau vanaf voortgezet onderwijs op 1 oktober 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 en 2020 van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014

Steeds hoger mbo-niveau

Met betrekking tot het niveau van de mbo-opleiding volgt men in de eerste jaren met name niveau 1 (ca. 75% van alle statushouders van het cohort 2015 die mbo volgen in 2016), maar dat verandert geleidelijk naar niveau 2. In oktober 2019 en 2020 volgen er meer statushouders niveau 2 dan niveau 1. Ook de andere niveaus (3 en 4) nemen in aandeel toe, zij het niet zo hard als niveau 2. Relatief gezien volgen veel statushouders uit Eritrea een mbo-opleiding (63 procent van alle onderwijsvolgende Eritrese (cohort 2015) statushouders in 2019). Dat heeft te maken met de leeftijdsverdeling van de statushouders: er zijn relatief veel Eritrese statushouders in de leeftijd van 18 tot 23 jaar.

3.7.3 Mbo-niveau vanaf 1 oktober 2015 tot en met 1 oktober 2020 van personen met een verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014 en 2015

3.8 Inburgering

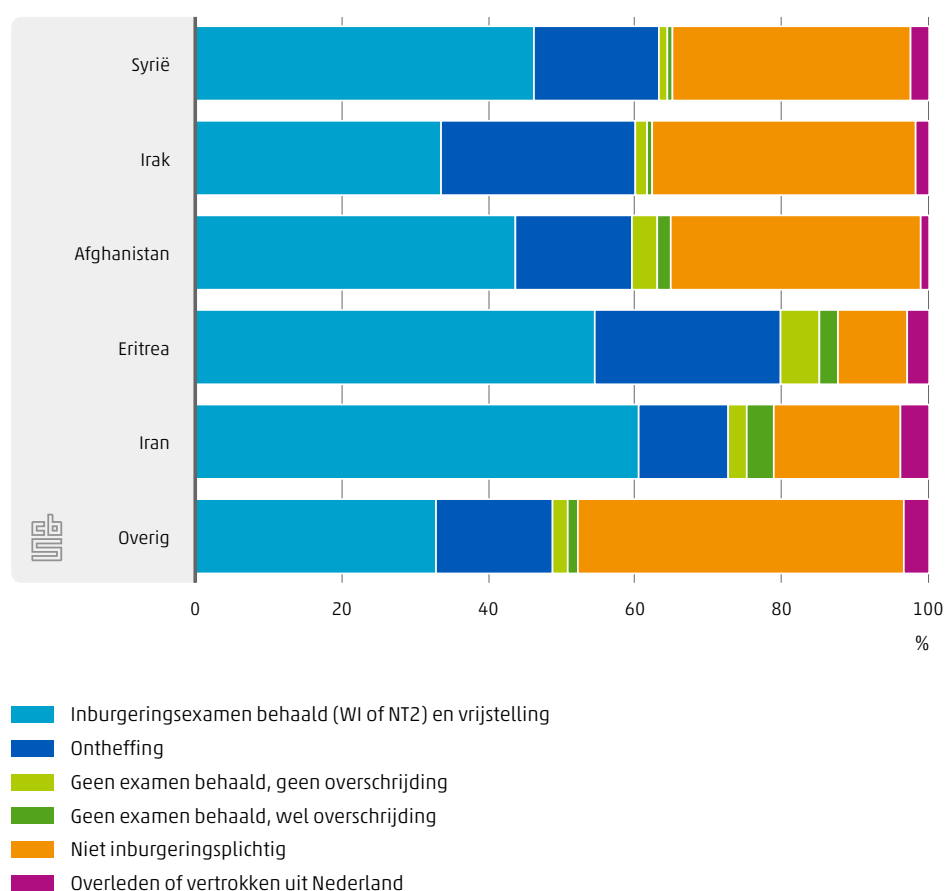
30 procent van cohort 2014 niet inburgeringsplichtig

De meeste personen die een verblijfsvergunning asiel ontvangen en tussen de 18 en 65 jaar oud zijn, zijn inburgeringsplichtig. De figuur laat per nationaliteit¹⁰⁾ zien hoe het met de inburgeringsplicht staat op 1 oktober 2020, voor iedereen die in 2014 een vergunning ontving. De groep niet-inburgeringsplichtigen betreft vrijwel altijd kinderen tot 18 jaar of personen die 65 jaar of ouder zijn. Zij zijn uitgesloten van de inburgeringsplicht. Een statushouder krijgt een ontheffing als hij of zij een psychische of lichamelijke beperking of een verstandelijke handicap heeft. Ook is het mogelijk om een ontheffing te krijgen als de inburgeraar aangetoond heeft zich voldoende ingespannen te hebben om aan de inburgeringsvereiste te voldoen. Slechts een klein deel van de statushouders uit het cohort 2014 heeft in oktober 2020 het inburgeringsexamen nog niet gehaald: dit gaat om 245 mensen, of 1,3 procent van alle mensen in het totale vergunningscohort van 2014. Deze personen hebben een overschrijding en krijgen een boete. In totaal 425 statushouders (2%)

¹⁰⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

van het totale vergunningscohort 2014 hebben nog niet voldaan aan de inburgeringsplicht, maar hebben ook (nog) geen overschrijding. Zij kregen een verlenging van de inburgeringstermijn. Een statushouder kan bijvoorbeeld een verlenging krijgen als hij of zij bezig is met een alfabetiseringscursus, bij zwangerschap of als de aanmelding van het examen is vertraagd. Verlengingen komen het meest voor bij Eritreeërs. Bijna 70 procent van de Eritreeërs die op 1 oktober 2020 nog moesten voldoen aan hun inburgeringsplicht hebben een verlenging gekregen. Voor de totale groep ligt dit percentage op 63 procent.

3.8.1 Inburgeringsstatus van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014, gemeten oktober 2020

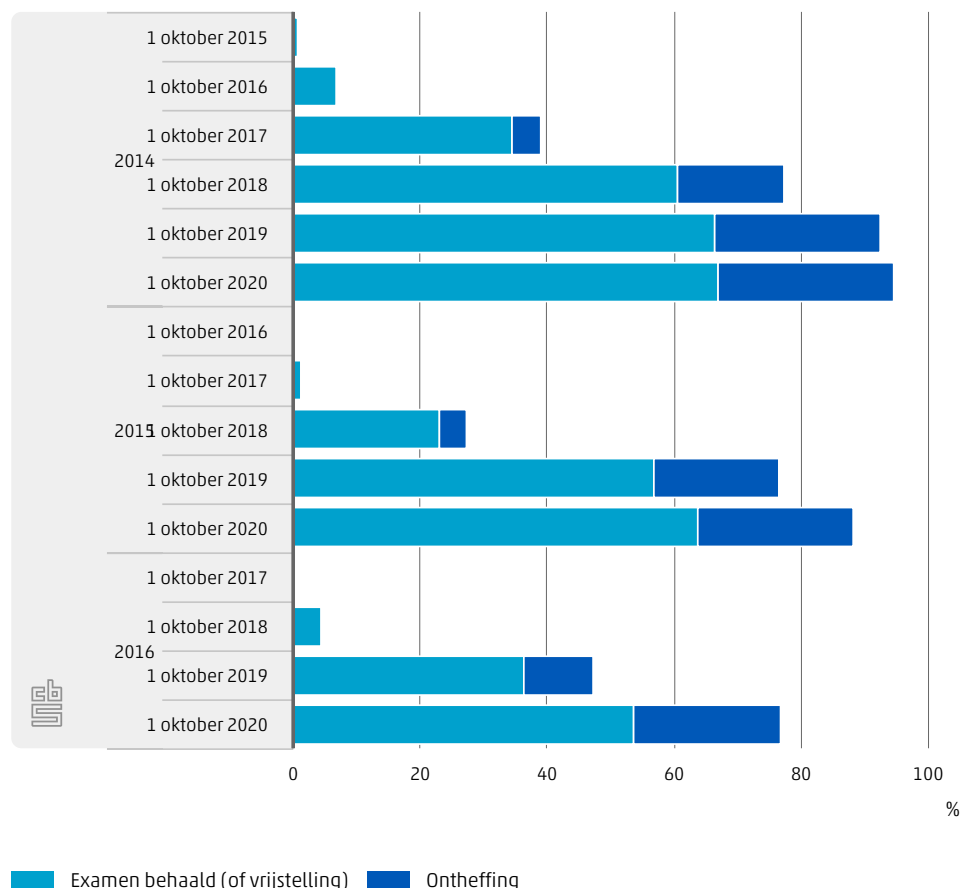

95 procent van de inburgeringsplichtigen cohort 2014 heeft voldaan aan de inburgeringsplicht

Wanneer alleen wordt gekeken naar inburgeringsplichtigen (inclusief mensen met ontheffing of vrijstelling), dan heeft 67 procent van het vergunningscohort 2014 in oktober 2020 het inburgeringsexamen behaald of een vrijstelling gekregen. Een vrijstelling kun je bijvoorbeeld krijgen als je een Nederlands diploma hebt van de universiteit, hbo, mbo (vanaf niveau 2), vwo, havo, mavo of vmbo. 28 procent heeft een ontheffing. 3 procent heeft het examen nog niet gehaald, maar heeft nog wel tijd om dat alsnog te doen. 2 procent van de inburgeringsplichtigen heeft het examen nog niet gehaald en heeft daarmee de inburgeringstermijn overschreden. Voor de jongere cohorten liggen de cijfers met geslaagden aanzienlijk lager: 64 procent van het vergunningscohort van 2015 en 54 procent van het vergunningscohort van 2016, 23 procent van het vergunningscohort van 2017, en

4 procent van het cohort van 2018 heeft in oktober 2020 het inburgeringsexamen gehaald of een ontheffing of vrijstelling gekregen. Dit komt uiteraard doordat de recentere cohorten minder tijd hebben gehad om het examen te halen. Voor de personen uit de meest recente cohorten is de inburgeringstermijn ook nog niet overschreden in oktober 2020.

3.8.2 Inburgeringsplichtigen (vergunningscohorten 2014, 2015 en 2016) die aan hun inburgeringsplicht hebben voldaan

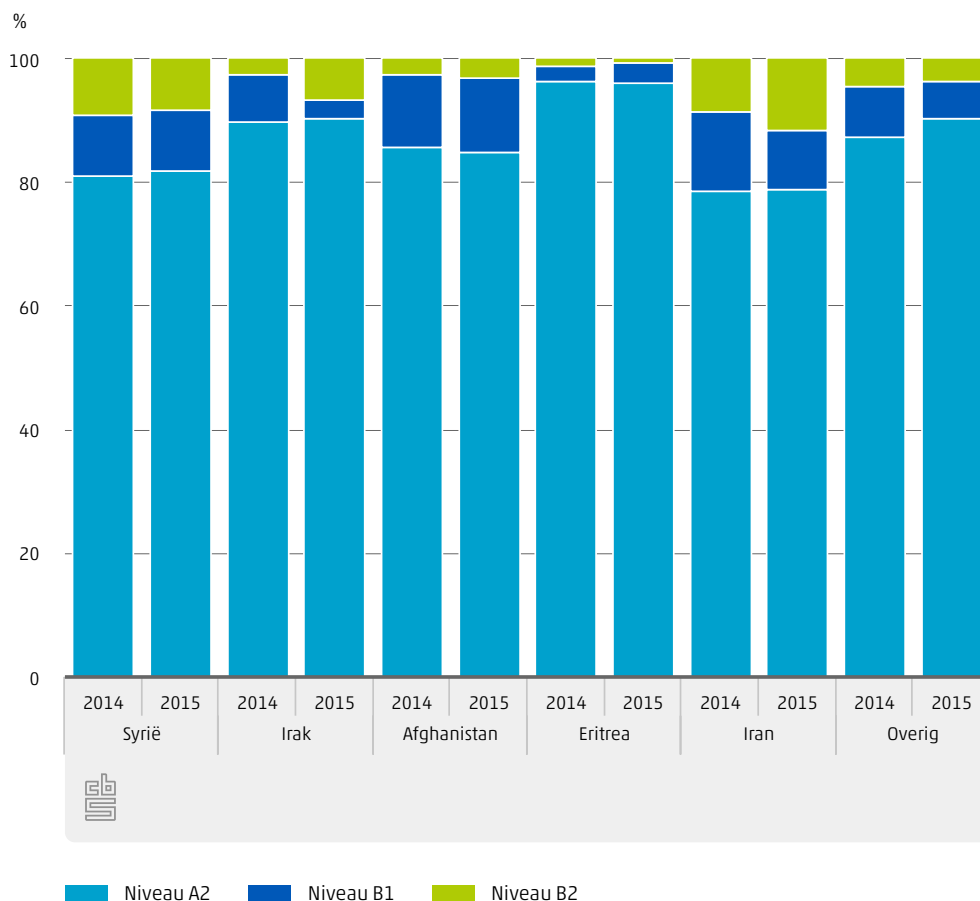
Taalniveau vooral A2

Bij het volgen van een inburgeringscursus leren statushouders Nederlands begrijpen, spreken en schrijven op tenminste taalniveau A2. Met dit taalniveau kunnen mensen zich in het dagelijkse leven redden. Statushouders kunnen ook op een hoger taalniveau inburgeren, wanneer zij bijvoorbeeld na hun inburgering willen studeren of werken. Niveau B1 is voor mensen die willen werken of studeren op mbo 3-niveau of mbo 4-niveau. Niveau B2 is voor mensen die willen werken of studeren op hbo- of universitair niveau.¹¹⁾ Het overgrote deel (86 procent) van de statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning heeft gekregen en hun inburgeringsexamen heeft behaald (gemeten op 1 oktober 2020), deed dat op taalniveau A2. Acht procent deed dat op taalniveau B1 en de resterende 6 procent op taalniveau B2.

¹¹⁾ <https://www.inburgeren.nl/u-gaat-inburgeren/cursus-kiezen.jsp>

Onderscheiden naar nationaliteit¹²⁾ is onder personen met een Syrische en Iraanse nationaliteit het aandeel met een B2 taalniveau op (9 procent) relatief hoog. Bijna alle personen met een Eritrese nationaliteit behalen het inburgeringsexamen op A2 taalniveau; slechts 4 procent haalt B1 of B2. Van het cohort 2015 zijn de aandelen statushouders die een A2 niveau halen vergelijkbaar met die van het 2014 cohort. Onder Irakezen en Iraniërs is het aandeel met een B2 taalniveau in het 2015 cohort een paar procenten hoger als in het 2014 cohort.

3.8.3 Taalniveau op 1 oktober 2020 van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014 of 2015 naar nationaliteit

3.9 Werk

Stijging aandeel werkenden stagneert

Afghanen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen, hebben tot 4 jaar na het verkrijgen van de vergunning vaker een baan dan statushouders met een andere nationaliteit.¹³⁾ Deze bevinding zagen we eerder terug bij de vluchtelingen uit de jaren

¹²⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

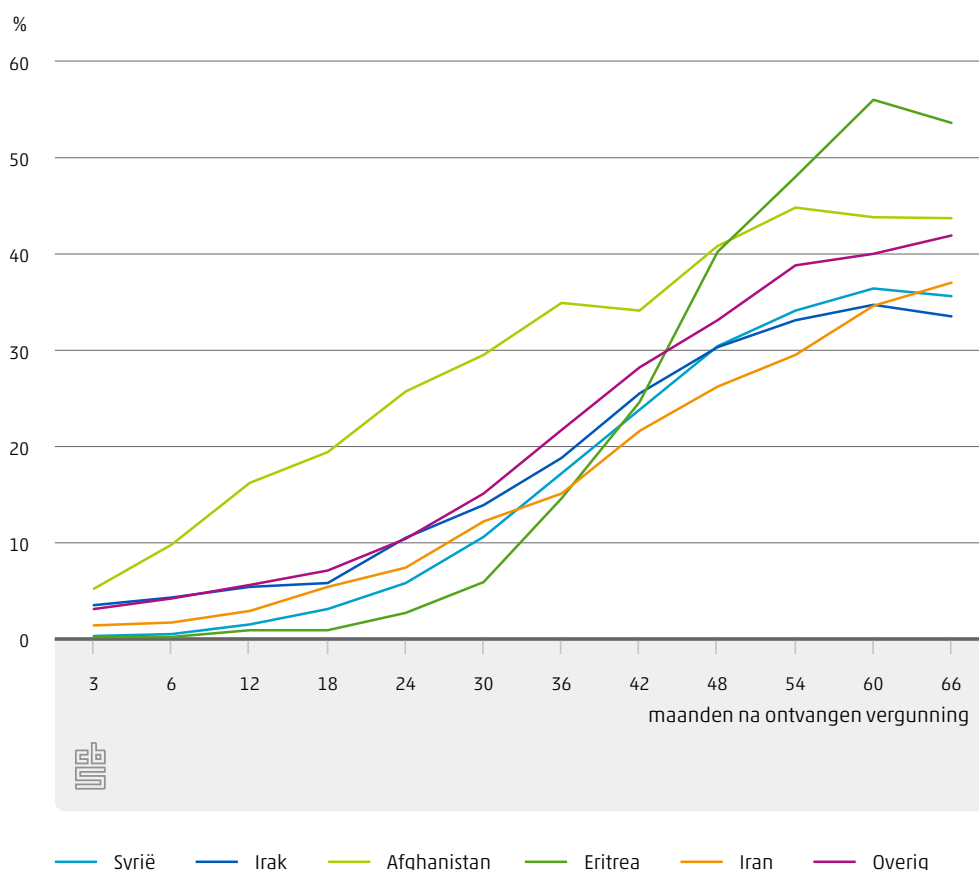
¹³⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

negentig. Ook toen waren Afghanen twee jaar na aankomst in Nederland vaker aan het werk dan Irakezen of Iraniërs (Sprangers e.a., 2004). Na vier-en-een-half jaar zijn het juist de Eritrese statushouder uit 2014 die (na een achterstand in de eerste drie jaar) op dit punt vooruit lopen.

Als we de situatie bekijken tweeënhalf jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning asiel dan heeft het vergunningscohort 2016 iets vaker een baan dan het vergunningscohort van 2015 (respectievelijk 19 en 14 procent). De mensen uit het vergunningscohort 2015 hebben op hun beurt weer iets vaker een baan na tweeënhalf jaar dan de mensen uit het vergunningscohort van 2014 (respectievelijk 14 en 11 procent). Statushouders gaan dus steeds iets sneller aan het werk. Het cohort van 2017 lijkt te breken met deze trend: na tweeënhalf jaar heeft 16 procent een baan. Dit hangt waarschijnlijk samen met de coronacrisis: 30 maanden na het ontvangen van de verblijfsvergunning valt voor cohort 2017 voor een deel samen met de coronacrisis. Statushouders hebben vaak flexibele contracten, en zijn werkzaam in kwetsbare sectoren.

Kijken we naar de meest recente baan dan hebben de meeste statushouders een baan in deeltijd (73 procent) en met een tijdelijk contract (84 procent). Van de werkenden, werkt gemiddeld drie procent als zelfstandige. Bijna 30 procent van de statushouders met een baan werkt in de uitzendbranche, daarnaast komen banen in de horeca (22 procent) en de handel (19 procent) veel voor. Verschillen tussen nationaliteiten zijn klein. Alleen Eritreeërs vallen op met een hoog aandeel dat een baan heeft in de uitzendbranche (45 procent). Wel zijn er verschillen te zien tussen de cohorten: mensen uit de oudste vergunningscohorten werken minder vaak in de horeca en vaker in de uitzendbranche. Van diegenen die werken uit het vergunningscohort 2019 werkt 37 procent in de horeca en 27 procent in de uitzendbranche. Voor het vergunningscohort 2014 zijn die percentages respectievelijk 16 en 32 procent. Het vergunningscohort 2014 kunnen we nu het langst in de tijd volgen. Voor dit cohort zien we dat na vijf-en-een-half jaar 41 procent van alle 18- tot 65 jarige statushouders een baan heeft. Niet alleen stijgt de arbeidsdeelname van deze statushouders gestaag; we zien ook dat de verschillen in arbeidsdeelname tussen de nationaliteiten kleiner worden. Tegelijkertijd zien we ook dat het aandeel werkenden in de meest recente maanden juist daalt of zijn minst stagneert. Dit is vermoedelijk een effect van de coronacrisis. Statushouders zijn vaak met flexibele contracten werkzaam in de horeca en in de uitzendbranche. Deze sectoren worden het hardst geraakt.

3.9.1 Aandeel werkenden onder 18- tot 65- jarigen die in 2014 verblijfsvergunning asiel ontvingen, aantal maanden na ontvangen vergunning

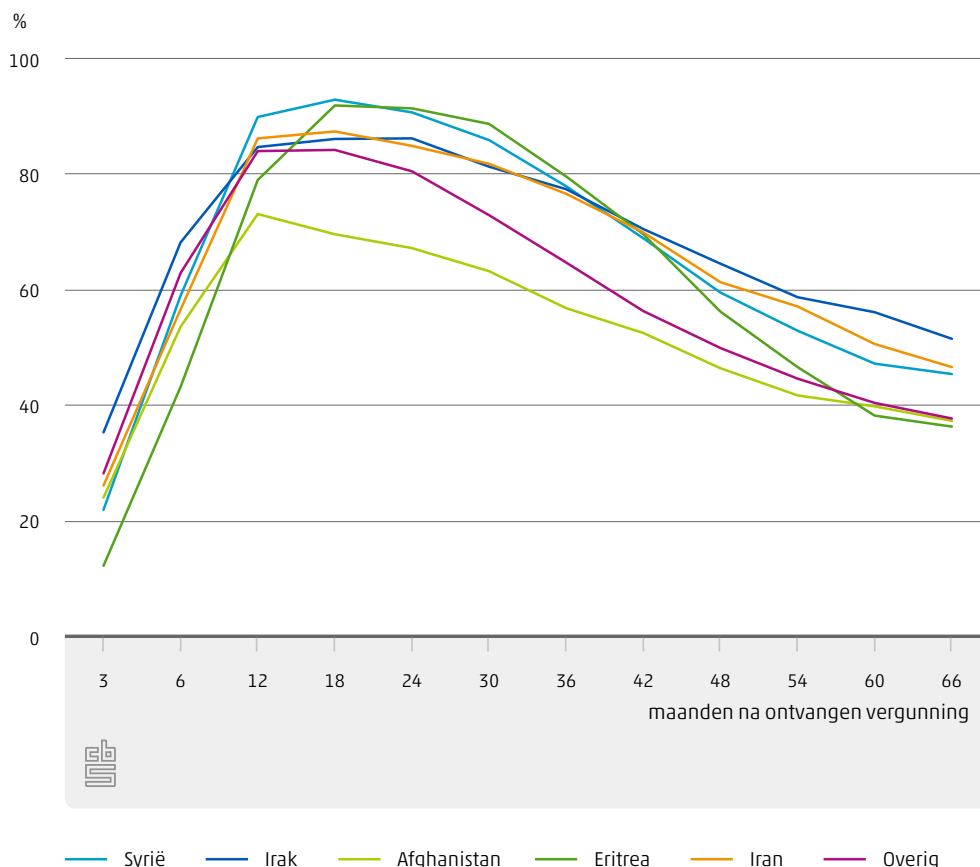
3.10 Uitkering

Aandeel bijstandsgerechtigden daalt verder

Anderhalf jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning, ontvangt 90 procent van de 18 tot 65 jarigen die in 2014 een vergunning hebben gekregen, een bijstandsuitkering. Drie jaar later – vier-en-een-half jaar na het verkrijgen van een vergunning – is dit percentage gedaald naar 50 procent. Nog eens een jaar later ontvangt 42 procent van het cohort een bijstandsuitkering. Dit kunnen ook statushouders met een (deeltijd)baan zijn. Zoals in de figuur is te zien, ontvangt niet iedereen meteen een bijstandsuitkering. Veel statushouders verblijven de eerste maanden nog in de asielopvang, waar zij geen uitkering ontvangen, maar leefgeld. Pas wanneer statushouders zelfstandig zijn gehuisvest in een gemeente, komen ze in aanmerking voor een bijstandsuitkering. Met het verstrijken van de tijd worden de verschillen tussen de verschillende groepen steeds kleiner. In dit onderzoek is ook gekeken naar werkloosheids- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, maar die komen, zoals verwacht mag worden wegens het ontbreken van een arbeidsverleden, in de eerste vijf-en-een-half jaar na verkrijgen van de vergunning nauwelijks voor. De daling van de aandelen in de meest recente maanden verloopt minder snel dan in de maanden daarvoor. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door de coronacrisis: statushouders hebben vaker een tijdelijk

contract en zijn vaker werkzaam in die sectoren die hard door de crisis worden geraakt (horeca, uitzendbranche). Onderscheiden naar nationaliteit zien we dat de daling het sterkst afneemt voor Eritreeërs.

3.10.1 Aandeel uitkeringsgerechtigden onder 18- tot 65-jarigen die in 2014 verblijfsvergunning asiel ontvingen, aantal maanden na ontvangen vergunning

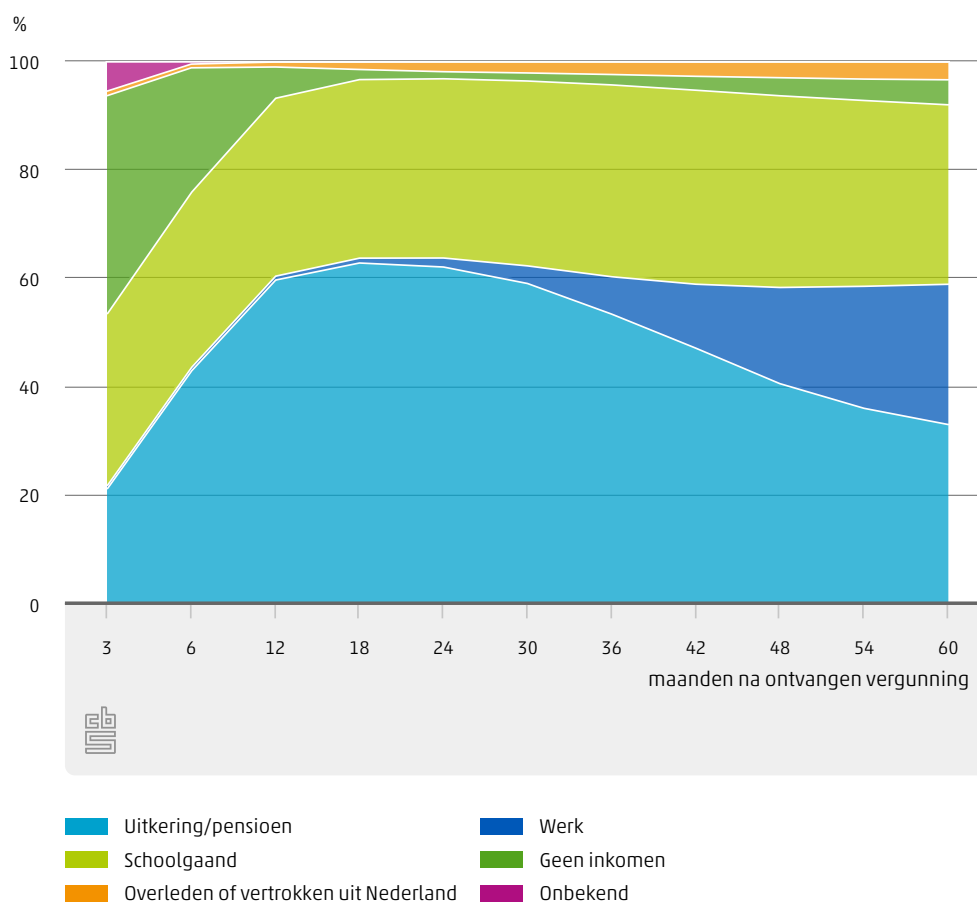
3.11 Voornaamste inkomstenbron

Uitkering nog steeds belangrijkste inkomstenbron

Het aandeel statushouders met werk als voornaamste inkomstenbron loopt voor cohort 2014 gestaag op tot 26 procent vijf jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning. Voor de statushouders uit 2015 en 2016 zien we vergelijkbare patronen. Hoewel steeds meer statushouders een (deeltijd) baan hebben, leveren die banen vaak onvoldoende inkomsten op. Hierdoor kan een uitkering ook voor deze groep de voornaamste inkomstenbron zijn. Veel statushouders hebben nog geen inkomsten in de eerste maanden na het verkrijgen van een vergunning. Dit komt doordat veel van hen na het verkrijgen van hun vergunning nog in een opvanglocatie wonen, waar ze leefgeld ontvangen. In de loop van de tijd neemt het aandeel zonder inkomsten af en krijgen steeds meer statushouders een uitkering (of pensioen). Na anderhalf jaar geldt dat voor 63 procent van de statushouders uit 2014 een uitkering of pensioen de voornaamste bron van inkomsten is. Na vier jaar is het percentage

gedaald naar 41 procent. Het gaat dan in de meeste gevallen om een bijstandsuitkering. Na 12 maanden is een steeds kleiner deel van opeenvolgende cohorten afhankelijk van een uitkering (60 procent van cohort 2014, dalend naar 41 procent van cohort 2018). Het aandeel schoolgaanden¹⁴⁾ is na 12 maanden juist hoger voor het meest recente cohort (51 procent voor cohort 2018) dan voor dat van 2015 (37 procent) en die van 2014 (33 procent).

3.11.1 Personen die een verblijfsvergunning asiel ontvingen in 2014 naar voornaamste bron van inkomsten

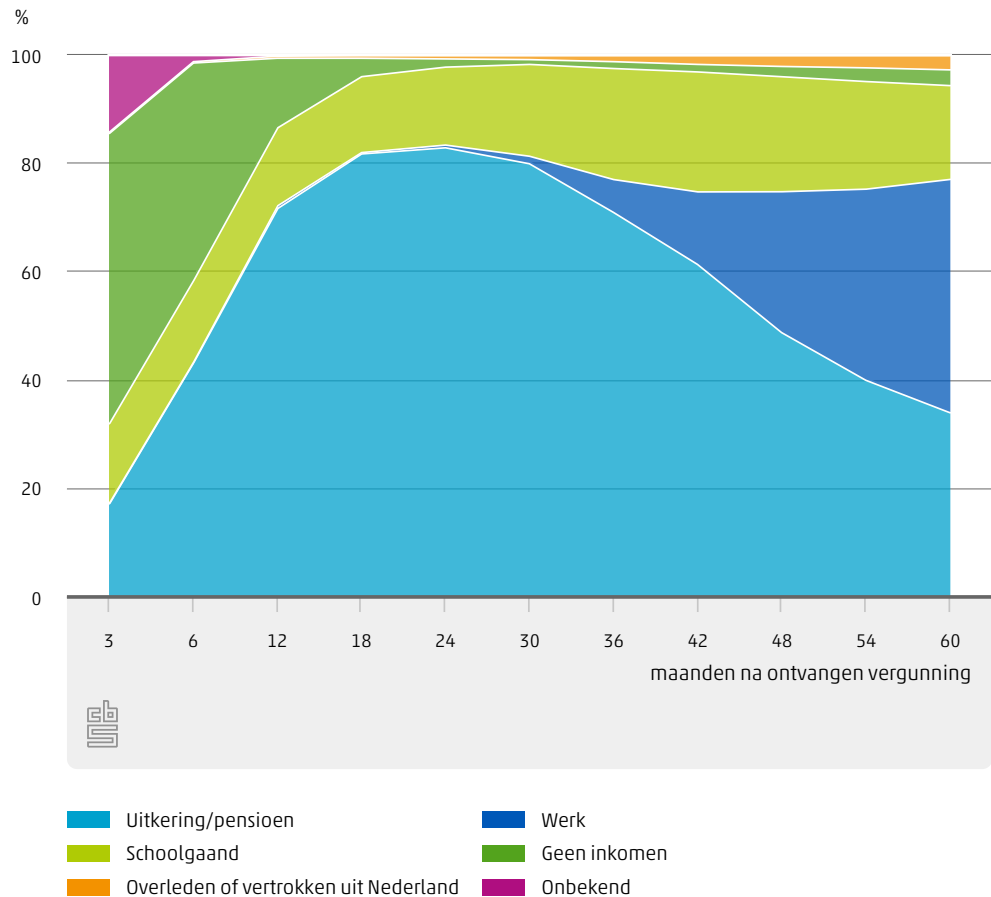
Als we naar de verschillen tussen de groepen uit 2014 kijken zien we dat 60 maanden na het verkrijgen van de vergunning het aandeel personen waarvan de voornaamste bron van inkomsten werk is, het hoogst is onder de Eritreeërs (43 procent) en het laagst onder de Irakezen (19 procent). Tegelijkertijd was het aandeel Eritreeërs waarvan de voornaamste bron van inkomsten een uitkering is, ook hoog: ongeveer 83 procent van de statushouders uit Eritrea had twee jaar na het verkrijgen van zijn of haar vergunning een uitkering of pensioen als belangrijkste inkomstenbron. Nog eens drie jaar later is dit aandeel gedaald naar ongeveer het gemiddelde niveau van 34 procent. Een relatief klein deel van de groep Eritreeërs (17 procent) is na vijf jaar schoolgaand.

Van de Afghaanse statushouders heeft na vijf jaar ongeveer 33 procent een uitkering als belangrijkste inkomstenbron en gaat eveneens 33 procent naar school. Syriërs lijken na vijf jaar op de Afghanen wat betreft hun voornaamste bron van inkomsten: voor 22 procent van

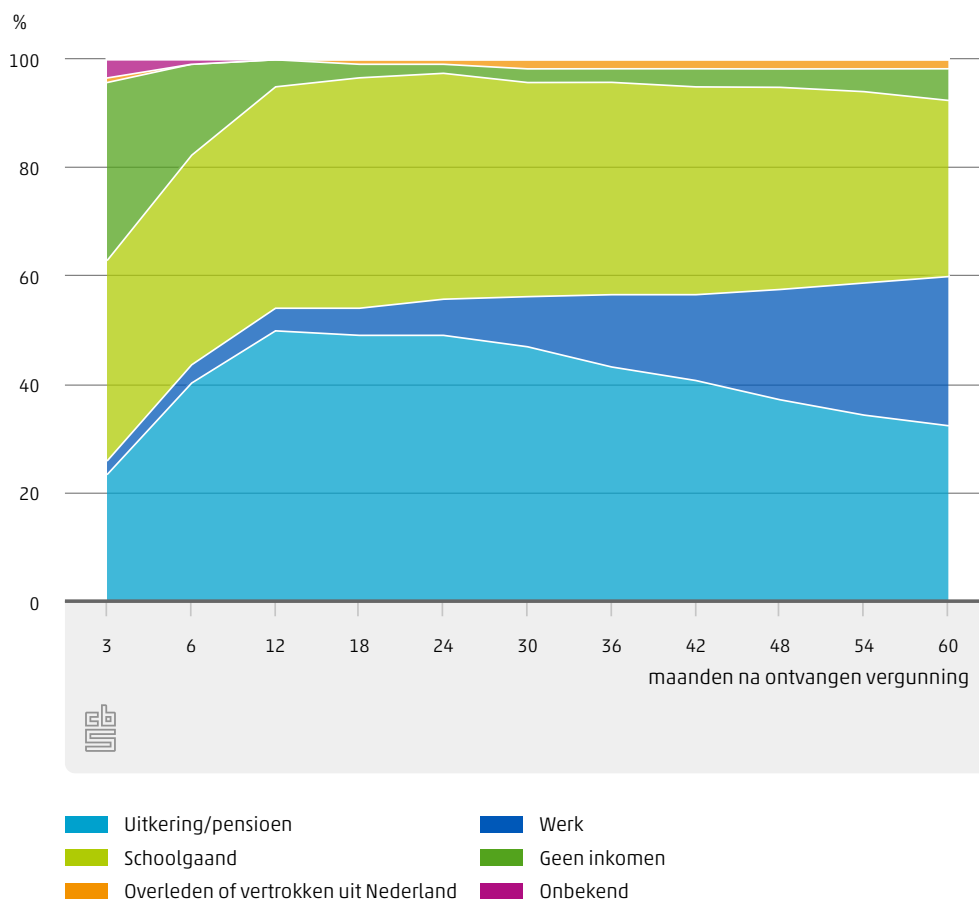
¹⁴⁾ Hier wordt schoolgaand gedefinieerd als scholieren/studenten in door overheid bekostigd onderwijs, of met studiefinanciering van de Nederlandse overheid (WSF) in overige onderwijsinstellingen (evt. buitenland). Studenten ouder dan 16 jaar in particulier of buitenlands onderwijs zonder WSF ontbreken. De onderwijsvolgenden in voorgaande figuren zijn exclusief de personen die studiefinanciering krijgen van de Nederlandse overheid maar in 'overige onderwijsinstellingen' onderwijs volgen.

de Syriërs is dat werk, voor 34 procent een uitkering of pensioen en 36 procent gaat naar school. Hoewel het voor Iraniërs om kleine aantallen gaat, is een uitkering als voornaamste bron van inkomen 60 maanden na het verkrijgen van de vergunning met 44 procent het hoogst voor Iraanse statushouders.

3.11.2 Personen met Eritreese nationaliteit die een verblijfsvergunning asiel ontvingen in 2014 naar voornaamste bron van inkomsten

3.11.3 Personen met Afghaanse nationaliteit die een verblijfsvergunning asiel ontvingen in 2014 naar voornaamste bron van inkomsten

3.12 Inkomen

Nog altijd weinig inkomensverschillen

Het gemiddeld gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen van statushouders die een vergunning kregen in 2014 bedroeg 12,3 duizend euro in 2015 en is geleidelijk aan gestegen naar 15,9 duizend euro in 2019. Statushouders uit 2015 kregen in 2016 gemiddeld 12,3 duizend euro en 15,1 duizend euro in 2019. Voor het cohort 2016 steeg het inkomen tussen 2017 en 2019 van 12,7 maar 16,6 duizend euro. Zoals in de tabel te zien is, zijn er tussen de verschillende nationaliteiten¹⁵⁾ geen grote verschillen in het gestandaardiseerd huishoudinkomen. Dit komt doordat een aanzienlijk deel van de statushouders een bijstandsuitkering ontvangt en dat zijn vaste bedragen, afhankelijk van de gezinssituatie. Wel laat de tabel zien dat voor alle cohorten en alle jaren geldt dat Iraniërs het hoogste inkomen hebben. Dit komt overeen met de waarnemingen in de SCP rapportage (Huijnk e.a., 2021): daar zien we dat Iraniërs later aan het werk gaan, maar wel hogere uurlonen hebben.

¹⁵⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

3.12.1 Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen in duizenden euro's, voor statushouders niet meer in COA-opvang naar nationaliteit, vergunning-cohort en verslagjaar

	Cohort 2014									Cohort 2015								
	2015	N	2016	N	2017	N	2018	N	2019	N	2016	N	2017	N	2018	N	2019	N
Syrië	12,0	4 295	12,6	9 650	13,3	9 900	14,2	9 920	15,5	9 885	12,2	12 815	12,9	20 295	13,6	20 675	14,9	20 675
Irak	12,2	450	13,0	635	13,6	655	14,5	650	15,5	665	12,5	285	13,4	490	14,2	510	15,7	510
Afghanistan	12,9	350	13,4	575	14,2	575	15,5	580	16,6	580	12,5	300	13,3	500	14,2	505	15,8	515
Eritrea	13,0	925	13,0	3 530	13,5	3 855	14,8	3 845	16,7	3 820	12,4	1 340	12,8	5 630	13,7	6 000	15,4	5 990
Iran	13,3	265	13,6	400	14,0	405	15,4	405	16,9	400	13,5	270	14,2	405	14,9	405	16,9	405
Overig/ onbekend	12,4	2 090	12,8	3 165	13,7	3 220	14,9	3 190	16,2	3 150	12,7	1 920	13,4	2 880	14,3	2 900	15,7	2 900
Totaal	12,3	8 375	12,7	17 950	13,5	18 605	14,5	18 580	15,9	18 495	12,3	16 935	13,0	30 195	13,7	31 000	15,1	30 990

Bron: CBS.

3.12.2 Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen in duizenden euro's, voor statushouders niet meer in COA-opvang naar nationaliteit, vergunning-cohort en verslagjaar

	Cohort 2016					Cohort 2017					Cohort 2018		
	2017	N	2018	N	2019	N	2018	N	2019	N	2019	N	N
Syrië	12,8	17 180	13,3	24 700	14,5	24 965	12,9	12 895	13,9	16 300	13,4	5 370	
Irak	13,2	805	13,9	1 230	15,2	1 255	12,9	745	14,2	1 235	13,4	360	
Afghanistan	11,8	415	13,7	670	15,1	680	12,9	620	14,5	890	13,8	455	
Eritrea	12,1	3 210	13,1	4 710	14,7	4 790	11,9	3 305	13,4	4 705	13,3	3 280	
Iran	13,6	310	14,5	560	16,1	570	13,9	600	15,1	975	14,5	410	
Overig/ onbekend	13,1	1 735	13,9	2 385	15,3	2 420	13,4	1 825	14,5	2 980	14,0	2 380	
Totaal	12,7	23 665	13,3	34 255	14,6	34 675	12,8	19 990	14,0	27 090	13,6	12 255	

Bron: CBS.

3.13 Zorggebruik

Zorggebruik neemt niet verder toe

Zodra statushouders een verblijfsvergunning hebben verkregen en niet meer in een COA-opvanglocatie verblijven, kunnen zij van de reguliere zorgsystemen gebruik maken. Zij zijn daarnaast ook verplicht een basisverzekering af te sluiten. Van alle statushouders die in 2014 een vergunning hebben ontvangen, 18 jaar of ouder zijn en eind 2015 niet meer in een COA-opvang verblijven, heeft 81 procent kosten gemaakt voor de huisarts in 2015, waarvan 77 procent ook daadwerkelijk een consult heeft gehad en 23 procent alleen inschrijvingskosten heeft gemaakt. In 2015 heeft nog niet iedereen zich ingeschreven bij een huisarts. Die 81 procent is minder dan de totale Nederlandse bevolking¹⁶⁾, waarbij ruim 98 procent kosten heeft gemaakt bij de huisarts. Twee jaar later (in 2017) heeft 95 procent van de statushouders uit cohort 2014 kosten gemaakt voor de huisarts. Deze stijging wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door een stijging in inschrijvingen bij de huisarts; bijna iedere statushouder die in 2014 een vergunning asiel ontving, 18 jaar of ouder is en niet meer in een COA-opvanglocatie verblijft, staat in 2016 ingeschreven bij de huisarts. De figuur laat de duidelijke trend zien dat statushouders uit cohort 2014 meer kosten maken voor zorg in 2016

¹⁶⁾ Omdat er onder het vergunningscohort 2014 heel weinig ouderen zijn – slechts 1,5 procent is 65 jaar of ouder – hebben we voor de vergelijking met de Nederlandse bevolking gekeken naar de bevolking tussen 18 jaar en 65 jaar oud.

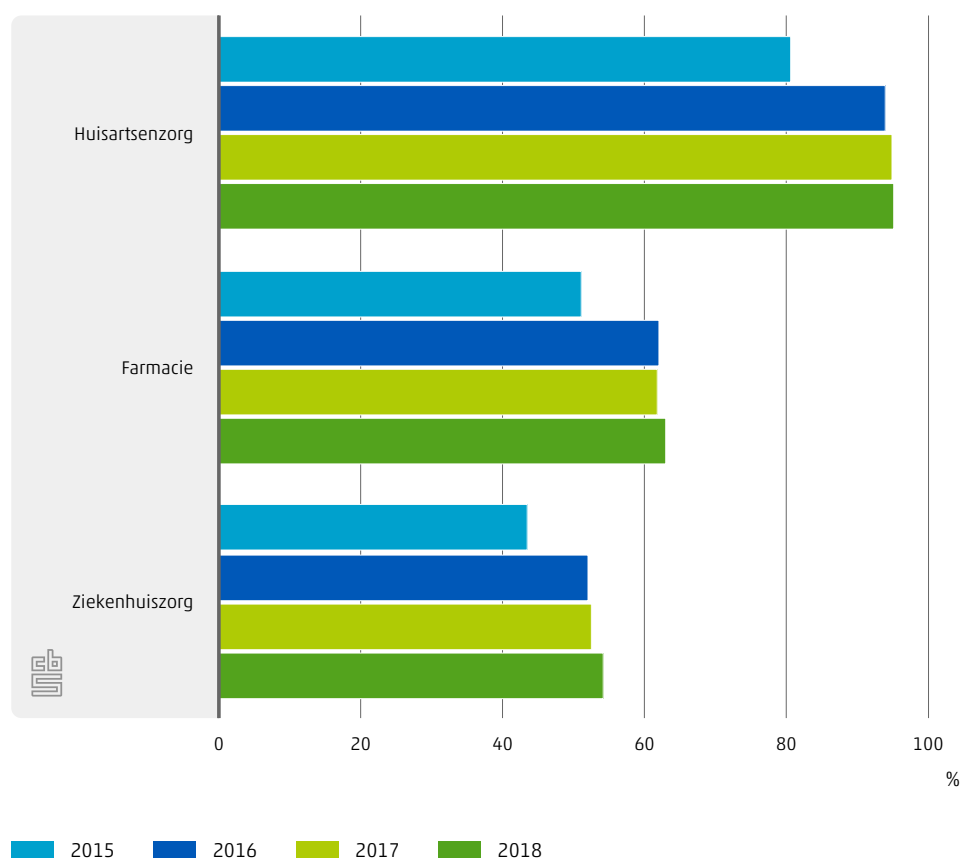
ten opzichte van 2015. De verschillen een jaar later, tussen 2016 en 2017, zijn echter klein. Van de statushouders die in 2015 een vergunning hebben ontvangen maken er na één jaar meer statushouders kosten voor huisartsenzorg (84 procent) dan van de statushouders die in 2014 een vergunning hebben ontvangen (81 procent). Van het vergunningscohort 2016 ligt het percentage na één jaar weer iets hoger: 88 procent.

Een vorige editie van dit onderzoek liet zien dat Eritrese statushouders verreweg de minste kosten maken voor gebruik van zorg. Deze bevinding werd al eerder geconstateerd door het Kennisplatform Integratie & Samenleving (KIS), waar zij in een rapport schrijven dat 'hun gebrek aan kennis over de oorzaken en medische risico's van gezondheidsproblemen, culturele verschillen, taboes, taalbarrières en hun onbekendheid met de mogelijkheden voor preventie en behandeling de medische zelfredzaamheid van Eritrese vluchtelingen in de weg staan'.¹⁷⁾ Het is echter ook zo dat Eritreeërs langer dan de mensen met een andere nationaliteit¹⁸⁾ in COA-opvang verblijven na het krijgen van hun vergunning, waardoor zij in 2015 een kortere periode hebben gehad om kosten te maken onder de basisverzekering. De nieuwe cijfers laten zien dat nu meer Eritrese statushouders gebruik maken van zorg: in 2015 maakte 67 procent kosten voor de huisarts, in 2016 is dat voor dezelfde groep gestegen tot 90 procent en in 2018 tot 95 procent. Het aandeel Eritreeërs dat kosten maakt voor huisartsenzorg, is nu net zo hoog als voor de andere statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen. Voor Eritreeërs die in 2016 een vergunning hebben ontvangen is eenzelfde patroon zichtbaar: in 2017 maakte 80 procent kosten voor de huisarts en in 2018 is dat 92 procent. Voor alle nationaliteiten samen is dit respectievelijk 88 en 94 procent.

¹⁷⁾ <https://www.kis.nl/sites/default/files/bestanden/Publicaties/handreiking-ondersteuning-eritrese-nieuwkomers-bij-integratie.pdf>

¹⁸⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

3.13.1 Zorggebruik in 2015, 2016, 2017 en 2018 onder statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer in COA-opvang verblijven

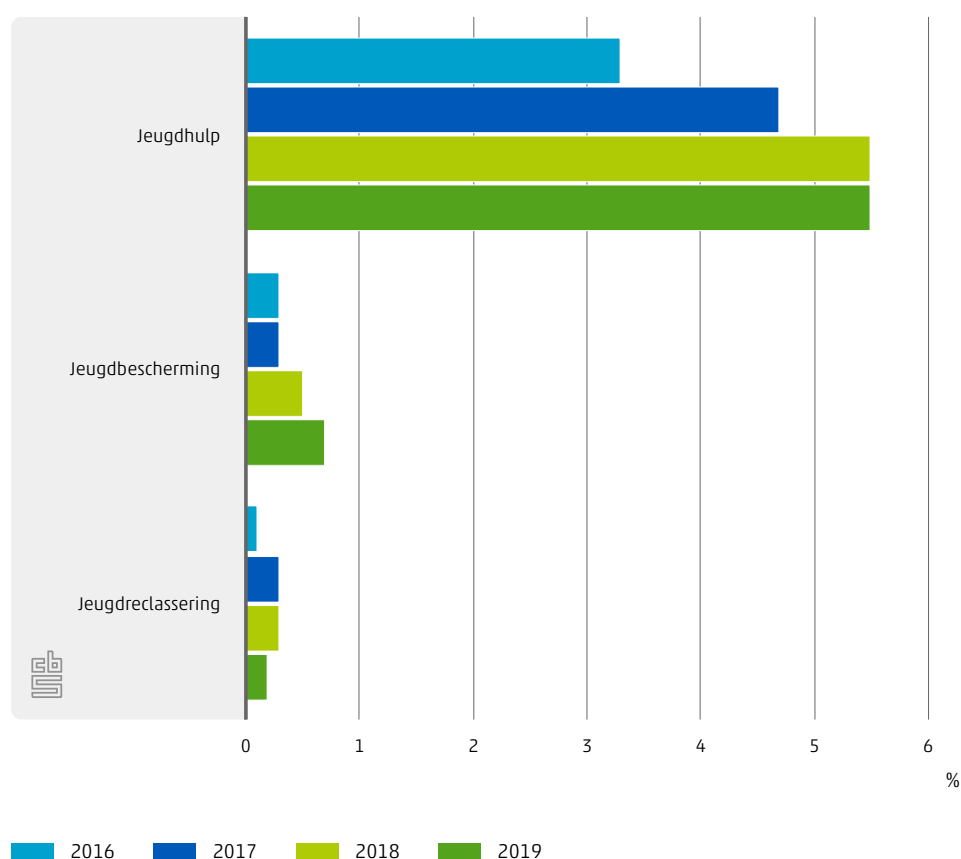
3.14 Jeugdzorg

Aandeel jongeren met jeugdzorg stabiliseert

Van alle jongeren die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen, niet meer bij een opvanglocatie van COA verblijven en eind 2016 niet ouder zijn dan 21 jaar, maakt ongeveer 3,5 procent in 2016 gebruik van een vorm van jeugdzorg. Een jaar later is dat percentage gestegen tot 5 procent en nog een jaar later naar bijna 6 procent. In 2019 is het percentage stabiel gebleven met eveneens bijna 6 procent. Bij jeugdhulp betreft het hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere kan daarbij thuis verblijven, in het eigen gezin, en bij ernstigere situaties kan de jongere worden opgenomen in een pleeggezin of gesloten instelling. Verreweg de meeste jongeren met jeugdzorg ontvangen jeugdhulp. Na een toename van het aandeel tussen 2016 en 2018 van 3 naar 5,5 procent, is het percentage met 5,5 in 2019 ook stabiel gebleven. Slechts 0,7 procent krijgt hulp van jeugdbescherming in 2019 (bijvoorbeeld de onder voogdij plaatsing van alleenstaande minderjarige statushouders). Dit percentage is onder alle Nederlandse jongeren iets hoger: 1,2 procent. 0,2 procent van de jonge statushouders heeft in 2019 te maken jeugdreclassering (begeleiding en controle voor jongeren die met de

politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen). Deze percentages liggen lager dan het aandeel onder Nederlandse jongeren dat jeugdzorg ontvangt (10 procent in 2019). Jongeren uit Iran en Afghanistan maken het vaakst gebruik van jeugdzorg. Hun aandeel in jeugdzorg in 2019 (respectievelijk 10 en 13 procent) is ongeveer even groot als het aandeel jongeren met jeugdzorg in heel Nederland (10 procent). Onder Eritreeërs is het aandeel jongeren met jeugdzorg het laagst (4 procent).

3.14.1 Gebruik van jeugdzorg in 2016, 2017, 2018 en 2019 onder jongeren (0 tot 22 jaar) die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer in COA-opvang verblijven

3.15 Geregistreeerde verdachten

Weinig ontwikkeling in aandeel geregistreeerde verdachten

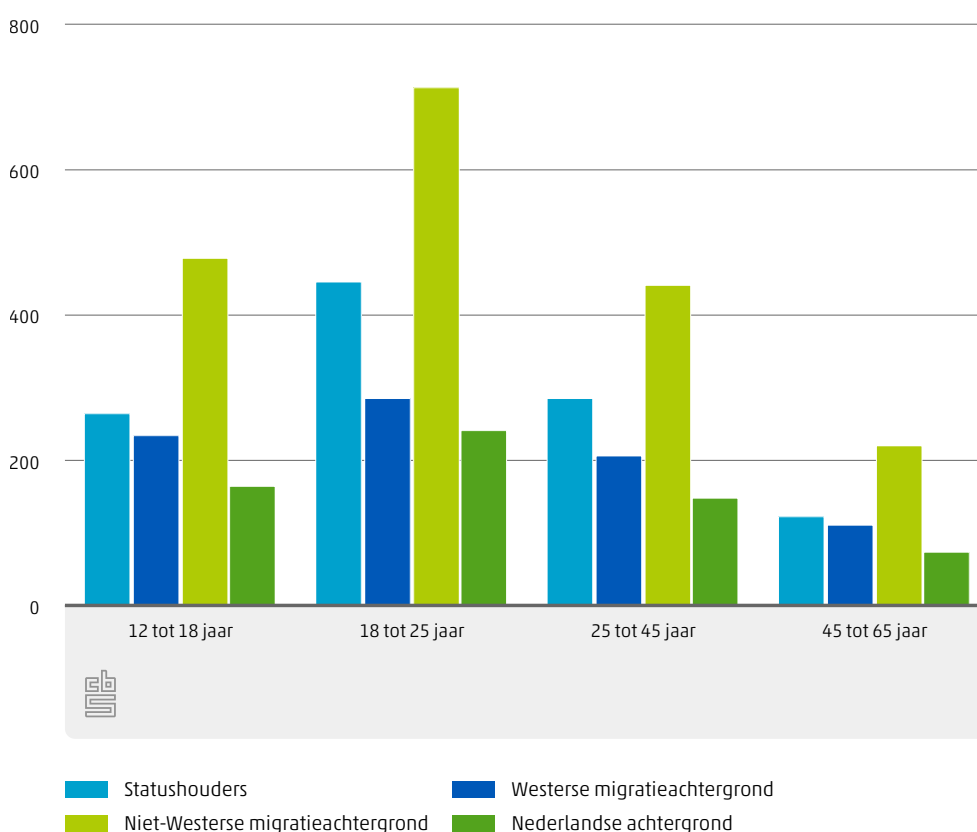
Mannelijke statushouders zijn in verhouding vaker verdacht van een misdrijf dan mannen met een Nederlandse of westerse migratieachtergrond, maar minder vaak dan mannen met een niet-westerse migratie-achtergrond.¹⁹⁾ In de figuur wordt het aandeel verdachten in 2019 onder statushouders die in 2017 een vergunning ontvingen, vergeleken met andere

¹⁹⁾ Statushouders worden hier dubbel geteld, omdat zij zowel tot de mensen met een migratieachtergrond als tot de statushouders behoren. Het gaat in deze figuur om het aantal verdachte personen, niet om het aantal misdrijven. Personen kunnen van meerdere misdrijven worden verdacht. Deze cijfers zijn niet gecorrigeerd voor mogelijk verklarende variabelen zoals leeftijd, opleidingsniveau of sociaaleconomische positie.

bevolkingsgroepen, waarbij rekening is gehouden met geslacht en leeftijd. De figuur met geregistreerde verdachten in het rapport van vorig jaar²⁰⁾ betrof het aandeel verdachten in 2018 onder statushouders die in 2016 een vergunning ontvingen. De figuren zijn vrijwel identiek aan elkaar.

In dit onderzoek is geen rekening gehouden met andere factoren die oververtegenwoordiging in criminaliteitsstatistieken kunnen verklaren, zoals inkomen en opleidingsniveau. Het aantal verdachte statushouders is te klein om verder te kijken naar het type misdrijf of een verdere verdeling naar nationaliteit.²¹⁾

3.15.1 Aantal verdachten onder statushouders die in 2017 verblijfsvergunning asiel ontvingen per 10 000 mannen in 2019 naar leeftijd

3.16 Dashboard

Naast deze rapportage is er een [interactief dashboard](#), met daarin nog meer cijfers over de integratie van statushouders. In dit dashboard kunt u zelf kiezen over welke onderwerpen en voor welke nationaliteiten²²⁾ u cijfers (visueel) gepresenteerd wilt zien.

²⁰⁾ <https://longreads.cbs.nl/asielenintegratie-2019/>

²¹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

²²⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

3.17 Literatuur

Huijnk, W., Dagevos, J., Djundeva, M., Schans, D., Ueters, E., Ruijsbroek, A. & Mooij, M. de (2021) Met beleid van start. Over de rol van beleid voor ontwikkelingen in de positie en leefsituatie van Syrische statushouders. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Sprangers, A., Zorlu, A., Hartog, J. & Nicolaas, H. (2004) Immigranten op de arbeidsmarkt. Bevolkingstrends 2e kwartaal 2004. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Medewerkers

Auteurs

Zoë Driessen
Evelien Ebenau (projectleider)
Corina Huisman
Stephan Verschuren

Dankwoord

We danken de medewerkers van de volgende instanties voor hun constructieve bijdrage aan deze editie van het Asielcohorten onderzoek:

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)
Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)
Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)
Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV)
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)